

JOURNALISTI

13
2018

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
94. vuosikerta 9. 11. 2018

Kollega etsii turvaa

Toimittaja Rujalo Warsame Dhere
tuli Suomeen pysyäkseen elossa.

10

tässä lehdessä

KANNEN KUVA: HELI BLÅFIELD

○ Marja Honkakorven luotsaama Kuntalehti hyötyy Sote-sekoilusta. **27**

KUVA: KAI WIDELL

○ ”Ota kaikki uhkaava tai loukkaava sisältö talteen”, opastaa Journalistin työkalupakki vihakampanjasta selviytymiseen.

18

○ Härliga, jobbiga möte. Journalisten följde med en innehållsproducenters arbetsdag på Yle.

20

KUVA: HANNU MARTTINEN

○ Historiateos kertoo, kuinka herraskainen yhdistys kasvoi vahvaksi Journalistiliitoksi.

16

KUVA: KAI SINERVO

○ Riikka Kaartinen teki ankeriaista jutun ja yllättyi otusten yhteiskunnallisuudesta.

24

Lopeta työsi, kehottavat Taliban ja Migri

MARIA PETTERSSON ● Twitter: @mariapettersOn ● maria.pettersson@journalistiliitto.fi

Luovu työstäsi toimittajana. Lakkaa penkomasta asioita, jotka eivät sinulle kuulu. Älä kirjoita kriittisesti hallituksesta tai uskonnosta, älä raportoi väärinkäytöksistä, älä ylipäätään tee työtäsi. Muussa tapauksessa sinut tapetaan.

Suunnilleen tällaisia viestejä ovat saaneet turvapaikkaa Suomesta hakenneet toimittajat kotimaissaan, esimerkiksi Afganistanissa, Somaliassa ja Irakisissa. Maat, joista saapuu paljon turvapaikanhakijoita, ovat tyyppisesti lehdistönvapausindeksin häntäpäässä ja toimittajille erityisen vaarallisia.

Turvapaikanhakijatoimittajat ovat usein alansa kovia ammattilaisia, jotka ovat työskennelleet erittäin vaikeissa oloissa ja tehneet työtään huolimatta siihen liittyvästä kuolemanvaarasta. Uhka on konkreettinen: journalisteja tapetaan koko ajan.

Toimittajat ovat jatkaneet työtään paitsi inhimillisistä syistä

– perhe on ruokittava ja tämä on ammatti, jonka he ovat opiskelleet ja jossa he ovat hyviä – myös ylevämpiin päämääriin takia. Usko vapaaseen tiedonvälitykseen, velvollisuus kertoa ihmisille maan tapahtumista sekä ymmärrys journalismin välttämättömyydestä yhteiskuntaa rakennettaessa saavat jatkamaan.

Kun tilanne käy liian vaaralliseksi, on journalistin paettava. Jos hän päätyy Suomeen saakka, on hän usein yhteydessä Journalistiliittoon. Liitto on jo vuosia auttanut turvapaikkaa hakevia kollegoja esimerkiksi kirjoittamalla lausuntoja sekä kuvauksia toimittajien oloista lähtömaissa.

Joissain tapauksissa – jos toimittaja on vaikkapa julkkis lähtömaassaan – hän saa turvaa helpommin. Toisinaan käy ilmi, ettei päätöstä tekevällä viranomaisella ole alkeellistakaan ymmärrystä siitä, millaista journalistin työ on ja mitä riskejä siihen turvattomissa maissa sisältyy – myös muilla kuin

julkkistoimittajilla.

Maahanmuuttoviraston ohje saattaa olla sama kuin Talibanin: luovu työstäsi toimittajana. Älä kirjoita kriittisesti hallituksesta tai uskonnosta, älä raportoi väärinkäytöksistä, älä ylipäätään tee työtäsi. Silloin voit palata turvallisesti.

Jos ammatista luopuminen takaisi turvallisuuden, neuvossa voisi olla itua. Näin ei kuitenkaan journalistien kohdalla useinkaan ole. Jopa Suomessa toimittajaa jaksetaan vainota vuosikausia yhden jutun takia – joskaan ei yhtä kohtalokkain seurauksin. Vainoajan muisti ei muualla ole sen lyhyempi.

Miten Suomi voisi auttaa täältä turvaa hakevia toimittajia edistämään vapaata tiedonvälitystä ja demokratiaa toimittajan lähtömaassa? Miten työnantajat Suomessa voisivat hyödyntää tänne saapuneiden toimittajien asiantuntemusta?

Kolmen turvapaikkaa hakenneen journalistin tarina alkaa sivulta 10.

MV-oikeudenkäynnin seuraava askel

Käräjäoikeus osoitti lokakuussa ymmärtävänsä, miten netti toimii. MV-julkaisun perustaja **Ilja Janitskin** tuomittiin lähes kahden vuoden vankeuteen, **Johan Bäckman** vuoden ehdolliseen vankeuteen. Maksettavaa määrättiin noin 136000 euroa.

Tuomiosta käy ilmi, että oikeus on perehtynyt nettihäirintään. Se otti kantaa esimerkiksi maalittamiseen, tágäämiseen ja meemeihin häirinnän ja vainoamisen muotona.

Seuraava askel on lain saattaminen ajan tasalle. Journalistin uhkaaminen ei saa olla asianomistajarikos. Journalistin uhkaaminen hänen työnsä takia ei ole vain henkilön vaan vapaan tiedonvälityksen uhkaamista. Sosiaalisen median alustat on saatava vastuuseen niiden kautta jaetuista vihasillöistä ja viranomaisilla on oltava halu, osaaminen ja resurssit toimia.

Sivuilla 18–19 annetaan ohjeita, mitä tehdä, kun häirintä osuu itseän, kolleegaan tai alaiseen.

Journalisti vaalii laadukasta journalismia, sananvapautta ja alan parhaita perinteitä. Journalisti tarkastelee kriittisesti media-alaa ja sen ilmiöitä.

KASVO

ASLAK PALTTO

● Lemmenjokelainen toimittaja ja poromies. Juontanut Yle Sámi Radiossa muun muassa nuorille aikuisille suunnattua Sohkaršohkka-radio-ohjelmaa.

● Viimeistelee pitkää dokumenttielokuvaansa Poromiehen silmin. Dokumentissa näytetään, miten pedot hankaloittavat poromiesten työtä.

● Ásllaga Á-studio Yle Sámi Radiossa joka maanantai kello 14.30–16.00. Podcastit Yle Areenassa.

A man with a beard and short hair is seen in profile, looking out of a large window. He is wearing a dark jacket. The window shows a view of trees and a body of water. The lighting is soft, suggesting it might be dusk or dawn.

Ajankohtainen pohjoinen

Saamelaiset kaipaavat perusteellisempaa ajankohtaisjournalismia. Aslak Paltto selvittää tapahtumien taustoja omassa A-studiossaan.

ANNA NEVALAINEN, TEKSTI • TARMO LEHTOSALO, KUVA

Saamenmaalla puhutaan isoista asioista. Vesioikeudet, maa- ja jäätien oikeudet ja Jäämeren rata vaativat taustoitusta ja syvällistä yhteiskunnallista debattia, mutta sitä ei saameksi ollut tarjolla, ei ainakaan riittävästi. Saamenmaan uutiset uhkasivat jäädä hajanaisiksi tiedonmuruiksi ympäri nettiä ja lähetysvirtaa, eikä kaikki kertomisen arvoinen ennättänyt aina niihin kään.

Yleisökyselyssä Yle Sámi Radion kuuntelijat toivoivat radio-ohjelmaa, jossa yhteiskunnallisia aiheita käsiteltäisiin esimerkiksi teemoittain. Yle Sápmín edellinen päällikkö **Pirita Näkkäläjärvi** kirjoitti jo kolme vuotta sitten, että saamenkielisten uutisten lisäksi tarvitaan Saamenmaan *A-studio*, jossa saamelaiset voisivat keskustella ajankohtaisista asioista.

PALAUTTEeseen VASTATTIIN syyskuussa. Nyt saamenkielistä yhteiskunnallista keskustelua käydään radiossa joka maanantai. *Ásllaga A-studiossa* eli Aslakin A-studiossa on taustoitettu viime viikkoina muun muassa Jäämeren ratahanketta, Suomen petopolitiikkaa sekä perinteisten käsityöiden tulevaisuutta.

"Saamelainen yleisö vaatii laajaa ja syvempää keskustelua. Jos asioista puhutaan, niistä puhutaan pitkään ja hartaasti, eikä vain puolitoista minuuttia ja that's it", ohjelman toimittaja-juontaja **Aslak Paltto** sanoo.

"Asioita pitää katsoa myös taaksepäin, jotta ihmiset tietäisivät, miten tähän pisteseen on päädytty."

Palton ohjelmassa puolitoista minuuttia

venyy helposti vartiksi. Jutustelulle on aikaa, sillä puolentoista tunnin pituinen ohjelma kattaa kerrallaan korkeintaan muutaman aiheen. Joidenkin haastateltavien on ollut vaikea ymmärtää, ettei kiirettä ole.

"He ovat sanoneet, että kyllä sinulla tulee kova homma editoida näitä meidän juttuja. Lähtökohta kuitenkin on se, että yleisö kuulee kaiken sen, minkä minäkin, ja saa itse tehdä johtopäätöksensä."

PALTTO TOIMITTAA A-studiotaan freelancerina pari päivää viikossa. Usein paras tieto löytyy arkistojen sijaan verkostoista. Paltto toivoisi lisäresursseja tutkivaan journalismiin, sillä pohjoisessa riittää tongittavaa.

"Jos asioista puhutaan, niistä puhutaan pitkään ja hartaasti."

Jututettavien haaliminen on ollut välillä haastavaa, sillä Palton mukaan monet saamelaiset ovat menettäneet luottamuksensa mediaan. Ohjelma onkin hänelle eräänlainen luottamuksenrakennusprojekti. Siinä ei auta kiirehtiä.

"Olin kerran tekemässä haastattelua vanhemman poromiehen kanssa. Siellä me kolme päivää touhuttiin kaikenlaista ennen kuin hän sanoi, että nyt voit tehdä sen haastattelun. Se oli hänen tapansa varmistaa, että halusin sen jutun oikeasti. Ja hyvä juttu siitä tulikin." •

Pahalta näyttää, Eurooppa

EU-tukien tutkiminen on tarkoittanut journalisteille putkareissuja Bulgariassa ja Kreikassa. Bulgarialainen tutkiva journalisti toivoo, että maassa surmatun televisiotoimittajan tapaus tutkittaisiin tarkemmin.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • DIMITAR DILKOFF / AFP, KUVA

Lokakuun alussa bulgarialainen televisiotoimittaja **Viktoria Marinova** löytyi raiskattuna ja murhattuna Rusen kaupungissa sijaitsevasta puistosta.

Rikoksesta pidätettiin Saksassa muutamaa päivää myöhemmin bulgarialaismies, joka on tunnustanut teon osittain. Jo sitä ennen Bulgarian viranomaiset kiirehtivät kertomaan, ettei murhalla ollut mitään tekemistä Marinovan työn kanssa.

Tutkivaan journalismiin erikoistuneen, bulgarialaisen *Bivol*-sivuston päätoimittaja **Atanas Tchobanov** ei ole siitä vakuuttunut. Hän moittii tutkintaa hataraksi.

”Tämän kaltaiset rikokset eivät ole Bulgariassa kovin yleisiä”, Tchobanov kertoo *Journalistille* puhelimitse.

Sattuma on ainakin aikamoinen. Oma *Detector*-ajankohtaisohjelmaansa vetänyt Marinova oli päiviä ennen surmaansa haastatellut kahta EU-varojen väärinkäytöksiä selvittävää toimittajaa, jotka poliisi oli ottanut kiinni omituisesta syystä.

Bivolille työskentelevä bulgarialainen **Dimitar Stoyanov** ja romanialainen, Rise Romani -järjestön **Attila Biro** tutkivat korruptiota ja järjestäytyntä rikollisuutta mai-

den välillä. He ovat jo julkaisseet yhden suureen tietovuotoon nojavan jutun, joka paljasti merkittäviä EU-tukien väärinkäytöksiä ja lahjontaa rakennusosalalla.

Poliisin huostaan Stoyanov ja Biro päätyivät, kun he saamiensa vinkkien perusteella löysivät tutkimaansa juttuun liittyviä asiakirjoja silputtuina ja käryämästä nuotiossa. Palon sammuttamisen sijaan paikalle tullut poliisi pani toimittajat rautoihin.

Muutaman tunnin kestäneen kiinnioton syistä *Bivol*in toimitus on saanut vain epämääräisiä selityksiä, Tchobanov kertoo.

Järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption piinaamassa Bulgariassa toimittajien uhkailu ja pelottelu ei ole ennenkuulumatonta.

”Yleensä sen takana eivät kuitenkaan ole viranomaiset, vaan rikolliset”, Tchobanov toteaa.

BULGARIA OLI Toimittajat ilman rajoja -järjestön (TIR) lehdistönvapaus-vertailussa tänä keväänä sijalla 111. Sijoitus on EU-maiden huonoin. Bulgaria ei kuitenkaan ole ainoa EU-maa, jossa journalistit ovat ahtaalla.

Syyskuussa kolme kreikkalaista *Fileleftheros*-lehden toimittajaa vietti yönsä ateenalaisen poliisiaseman putkassa, koska maan

EU-MAISSA 15 KUOLLUTTA 10 VUODESSA

• Committee to Protect Journalists -järjestön tilastojen mukaan EU-maissa on kuollut työssään kymmenen viime vuoden aikana 15 journalistia. Heistä kahdeksan sai surmansa Charlie Hebdo -lehteen tehdystä hyökkäyksestä Ranskassa tammikuussa 2015.

• Koko maailmassa toimittajia on kuollut työtehtävissä CPJ:n tilaston mukaan tänä vuonna 45. Vaarallisin maa toimittajille on Afganistan.

• Bulgarialaisen Viktorian Marinovan surma ei ole mukana CPJ:n tilastossa.

puolustusministeri syytti heitä kunnianloukkauksesta. Lehti oli julkaissut jutun pakolaisleirin olojen parantamiseen tarkoitettujen EU-varojen väärinkäytöstä, johon liittyivät ministerin läheiset liikikumppanit.

Kreikka on TIR:n vertailun toiseksi huonoin EU-maa sijalla 74, vaikka sen sijoitus on noussut aiemmasta.

Sijalla 65 olevalla Maltalla viranomaisien on syytetty jarruttelevan reilu vuosi sitten autopommilla surmatun tutkivan toimittajan **Daphne Caruana Galizian** murhatutkintaa. Palkkamurhasta syytetään kolmea, mutta tilaajaa ei ole saatu kiinni.

Sijalla 27 olevassa Slovakiassa tutkivan toimittajan **Ján Kuciakin** ja hänen puolisonsa helmikuussa tapahtuneen murhan tutkinta on edelleen kesken. Syyskuussa neljä ihmistä sai syytteet pariskunnan palkkamurhasta, mutta päätilaaja on selvittämättä.

SELVITTÄMÄTTÄ JÄÄNEET murhat ovat Kansainvälisen lehdistöinstituutin IPI:n toiminnanjohtajan **Barbara Trionfin** mukaan erittäin huolestuttava osa Euroopan sananvapaus-tilanteen huononemista.

IPI ja viisi muuta sananvapausjärjestöä vieraili syyskuussa Maltalla

Yhteinen suru. Surmattua bulgariaistoimittaja Viktoria Marinovaa muistettiin hänen kotikaupungissaan Rusessa, missä hautajaiset pidettiin 12. lokakuuta. Suuren kansainvälisen huomion saanut surma ei maan viranomaisten mukaan liity Marinovan työhön.

tapaamassa muun muassa maan pääministeriä. Raportissaan järjestöt ilmaisevat epäilyksensä siitä, että Caruana Galizian murhan tilaajan selvittäminen etenisi millään tavalla.

Myös Bulgariaa vaivaa viranomaisten haluttomuus tutkia korruptiota.

"Siksi olemme erittäin huolissamme puutteista Viktoria Marinovan tapauksen tutkinnassa", Trionfi sanoo.

Trionfi korostaa silti, ettei EU-maista voi valita "yhtä pahinta". Median vastaista retoriikkaa suoltavat poliitikot ja hanakasti lehtiensä toimintaan puuttuvat omistajat kaventavat journalistien

toimintavapautta useissa maissa.

Euroopan journalistiliiton (EFJ) pääsihteeri **Ricardo Gutiérrez** toruu EU:ta siitä, ettei se ole ryhtynyt toimiin toimittajamurhien jälkeen turvallisuuden parantamiseksi.

"On vain julkaistu kannanottoja", Gutiérrez moittii.

Hän muistuttaa, että kaikki EU-maat allekirjoittivat vuonna 2016 Euroopan neuvoston suosituksen journalismin ja toimittajien turvaamisesta.

Suositus antaa useita käytännön keinoja tilanteen parantamiseen, mutta niihin on tarttunut Gutiérrezin mukaan allekirjoittajista vain Alankomaat.

"Odotan, että EU painostaisi jäsenvaltioitaan kunnioittamaan sitoumustaan puolustaa journalistimia", Gutiérrez sanoo.

BULGARIASSA ATANAS Tchobanov ja **Bivol**in toimitus aikovat jatkaa työtä korruption paljastamiseksi. He ovat toimittaneet aineistonsa Euroopan petostentorjuntavirastolle Olafille, jota johtaa **Ville Itälä**.

Tchobanov sanoo olevansa kollegojensa kanssa toki huolissaan niin toimittajien turvallisuudesta kuin sananvapaustilanteesta maassaan.

"Meille tärkeintä on kuitenkin lähteiden turvaaminen – se, että voimme suojella ihmisiä, jotka ovat antaneet meille tietoaan." ●

SJL:N KANNANOTTO

Journalistiliiton opiskelijajyh-teistyöryhmä julkaisi viime toukokuussa kannanoton, jonka mukaan aikaistuneet kesätyöhaut vaikeuttavat koh-tuuttomasti opintojen suori-tamista.

Tänä vuonna ensimmäinen haku alkoi jo lokakuussa, ja seuraavat marraskuun alussa.

Opiskelijatyöryhmän toive oli, että mediat aloittaisivat kesätyöntekijöiden haut aikai-sintaan joulukuussa.

Kesätyönhakija. Opiskelija Ilmo Ilkka on käyttänyt useita päiviä työnhakuun: "Muistan, että viime vuonnakin harjoitustoimituksessa oli iso porukka kirjoittelemassa hakemuksia itsenäisyyspäivänä."

Aikaistuva kesätyöhaku stressaa opiskelijoita

KATRI KESKITALO JA MILJA KEINÄNEN, TEKSTI • RAMI MARJAMÄKI, KUVA

Kesätoimittajahaut aikaistuvat vuosi vuodelta opiskelijoiden harmiksi. Työnantajista osa on valmis siirtämään hakujen aloittamista myöhäisempään ajankohtaan.

Kesätoimittajahakujen jatkuva aikaistuminen huolestuttaa media-alan opiskelijoita, ilmenee *Journalistin* soittokierroksesta kolmeen journalistiikan ainejärjestön hallitukseen.

"Ärsyntyminen tilanteeseen on havaittavissa, vaikka siitä vitsailaankin. Olemme kilpajuoksussa, jossa kiristetään tahtia jatkuvasti", sanoo **Pinja Päivänen** Jyväskylän yliopiston Lööppi-ainejärjestöstä.

Ensi kesän työnhaku alkoi tänä vuonna ennätysaikaisin, kun Yle aloitti haun lokakuun lopulla. Uutis- ja ajankohtaistoimituksen päätoimittaja **Riikka Räisänen** mukaan muutkin mediatilat ovat lähteneet mukaan kilpajuoksuun kesätyöntekijöistä.

"Jokainen ajattelee sitä, että saisi parhaimmat hakijat palkattua."

Nykyään haut päättyvät usein jo joulumarraskuussa, kun vielä pari-

kymmentä vuotta sitten ne päättyivät usein tammi-helmikuussa.

"Olisi hyvä kuulla, mikä tässä on taustalla. Miksi rekrytoinneissa pitää hätäillä, kun on niin paljon hyviä tekijöitä?", kysyy Päivänen.

HAASTATELLUT REKRYTOIJAT vetoavat kilpailuasetelmaan. Nopeimmat mediatilat saavat parhaat kesätoimittajat. Opiskelijan arjessa aikaistuvat kesätyöhaut näkyvät kuitenkin stressinä ja kiireenä. Hakemusten tekeminen vie useita tunteja päivästä silloin kun haut ovat kiireisimmillään.

"Jotain pitää laittaa silloin takalalle, esimerkiksi essee, gradu tai kandi", toteaa **Ilmo Ilkka** Tampereen yliopiston Vostok-ainejärjestöstä.

Aikaistuvissa hauissa on ongelmana myös se, että uudet opiskelijat voivat jäädä alakynteen. Jos haut käynnistyvät jo marraskuussa, alkusyksyn jää yhä lyhyempi aika juttunäytteiden tekemiselle.

"Fukseilla ei välttämättä ole vielä kovin paljon työnäytteitä tässä vaiheessa syksyä. Se voi nostaa kyn-

nystä hakea kesätyöpaikkoja", kertoo **Kamilla Rajander** Haaga-Helian Skuuppi-ainejärjestöstä.

YTHS:n mielenterveyden ylläkäri **Pasi Sankala** kertoo, että stressi näkyy erityisesti sellaisilla aloilla, joilla voi hakea palkkatöihin jo opintojen aikana ja kilpailu paikoista on kova. Yksi näistä aloista on journalistiikka, ja samantyyppinen tilanne on lääketieteen ja arkkitehtuurin opiskelijoilla.

KAIKKI TYÖNANTAJAT eivät myöskään halua olla kilpajuoksussa mukana. *Helsingin Sanomien* päätoimittaja **Kaius Niemi** totesi Twitterissä 3.11., että joka vuosi varhaistuvasta kilpajuoksusta ei ole hyötyä vaan pikemminkin päinvastoin. Niemi ehdotti, että Journalistiliitto voisi tehdä asiasta suosituksen, josta mediatilat voisivat ottaa vaarin, jos näin parhaaksi katsovat.

HS:n hallintopäällikkö **Jaakko Lähteenmaa** sanoo *Journalistille*, että aikaistuvat haut voivat johtaa siihen, että seuraavan vuoden kesätyöt sovitaan jo kesän lopussa, eikä toimitukseen saada uusia kasvoja.

"On myös aika hurjaa, jos jo syyskuussa pitää lukita seuraava vuosi. Sopimushan sitoo molempia osapuolia", toteaa Lähteenmaa.

Helsingin Sanomat ja *Keskisuomalainen* hakevat kesätoimittajia marras-joulukuussa. *Keskisuomalaisen* varapäätoimittaja **Inkeri Pasanen** kertoo, että tähän aikaan vuodesta ei vielä tiedetä tarkkaan, kuinka paljon kesätyöntekijöitä tarvitaan.

JOS MYÖS REKRYTOIJAT ovat tyytymättömiä, voisiko tilanteen ratkaista medioiden yhteisellä sopimuksella siitä, milloin haut voi aloittaa? Ylen Riikka Räisänen pitää ajatusta hyvänä.

"Me olemme ainakin innolla mukana, jos tällainen sopimus saataisiin aikaan, mutta en usko, että se on ihan realistista."

Myös *Keskisuomalaisen* varapäätoimittaja Inkeri Pasanen ajattelee, ettei kilpajuoksua tarvitsisi aloittaa vielä lokakuussa.

"Varmasti meille kaikille riittäisi hyviä hakijoita, vaikka aloittaisimme haun vasta alkuvuoden aikana." •

ELINA GRUNDSTRÖM

Twitter: @elinagrundstrom
KIRJOITTAJA ON JULKISEN SANAN
NEUVOSTON PUHEENJOHTAJA.

Ping, te siellä!

Tiesitkö, että *Journalistin ohjeita* saa noudattaa mielin määrin, vaikka ei olisi töissä Julkisen sanan neuvostoon kuuluvassa mediassa?

Asiakaslehtien tekijät yleensä käyttävätkin niitä soveltuvin osin. Tiedot saa tarkistaa ja haastattel-tavan oikeuksia saa kunnioittaa, vaikka lehti olisi yritysviestintää eikä journalismia.

Journalistin ohjeita voivat vapaasti lukea ja hyödyntää myös sisältömarkkinoinnista leipänsä saavat bloggaajat. Ainoa ehto on, ettei kukaan ilmoita noudattavansa ohjeita, jos ei kuulu Julkisen sanan neuvostoon, joka niiden noudattamista valvoo.

Tämä oli ensimmäinen niistä kolmesta hyvästä uutisesta, jotka ker-roin ”vaikuttajamarkkinointiin” erikoistuneen Ping Helsinki -yrityksen somevaikuttajille järjestämässä tilaisuudessa viime viikolla.

Toinen hyvä uutinen oli se, että JSN:n jäsenyyttä voivat hakea monenlaiset mediat. Esimerkiksi blogialustoille ei ole porttikiel-toa. Mukaan hyväksyttäisiin todennäköisesti myös vaikkapa nettivideoihin tai podcasteihin perustuvia uusia medioita, kunhan ne on toimitettu journalististen periaatteiden mukaisesti.

Kolmas hyvä uutinen oli siinä, että digitaalisen journalismin rahoittaminen helpottuu huomattavasti jo ensi vuoden heinäkuussa. Silloin digitaalisten julkaisujen arvonlisävero laskee 24 prosentista kymmeneen prosenttiin.

ESITYKSENI JÄLKEEN kukaan ei hur-rannut. Journalistiksi ryhtyminen ei näyttänyt innostavan Ping Hel-singin tilaisuuden osanottajia. ”Somevaikuttajiksi” itsensä määrit-televät bloggaajat ja tubettajat oli-vat ilmeisesti tyytyväisiä yhteistyö-

kuvioihinsa. Ja mikäs siinä, kyllä tässä maailmassa markkinointia-kin tarvitaan.

Tapaaminen sai minut silti hai-keisiin tunnelmiin. Monet nuoret seuraavat JSN-medioiden sijaan näitä ”vaikuttajamarkkinointiin” erikoistuneita julkikkia. Suomes-sa journalismin laatu, kansalais-ten luottamus uutismedioihin ja valeutisten vastustuskyky ovat tutkimusten mukaan maailman huippua. Mutta kaikki tämä kos-kee vain meitä vanhempia ihmisiä. Nuorimmat ikäluokat lipuvat sala-kavalasti tubekanaaville journalis-min ulottumattomiin.

Ja tämä on ihan meidän syytäm-me. Me vanhemman polven toi-mittajat emme ole huolehtineet seuraavasta polvesta. Nuorten digi-taaliset kokeilut eivät ole saaneet alkuvaiheissaan tukea, joka olisi mahdollistanut journalistisen sisällön kehittämisen.

2000-luku on ollut tässä suhtees-sa hukattu vuosisata. Yritysmail-massa digitaaliset startup-yrityk-set ovat olleet muoti-ilmiö, mutta journalismissa niitä ei ole syntynyt juuri lainkaan. Mieleeni tulevat vain Long Play ja Mustread.

Valtion tuet ovat menneet perin-teisten medioiden henkiinjäämis-kamppailuun. Tai sitten insinöö-reille, kuten hallituksen vuonna 2014 myöntämä 30 miljoonan eu-ron median innovaatiotuki. Sen suurimmat hyödyt valuivat ohjel-mistoyrityksille, kuten *Journalistin* viime numerossa kerrottiin.

Jos saisin toivoa yhden asian seu-raavaan hallitusohjelmaan, se olisi juuri tämän asian korjaaminen. Pelastetaan nuoret journalismin pariin tukemalla startup-medioita.

Moni tubettaja saattaisi halu-ta vaikuttajamarkkinoinnin sijaan vaikuttaa itse asioihin. Aivan kuten nuoret toimittajat ovat maailman sivu halunneet. ●

Kuolet jos et lopeta

The New York Timesille työskennellyt toimittaja Mohamed Ibrahim oli työmatkalla Suomessa, kun asemiehet uhkasivat Somaliassa tappaa hänen perheensä hänen työnsä takia. Journalisti tapasi kolme Suomesta turvapaikkaa hakenutta journalistia. Ammatti tai vainon riskiryhmään kuulumisen eivät takaa turvapaikkaa Suomesta.

NINA ERHO, TEKSTI • HELI BLÅFIELD JA MARJAANA MALKAMÄKI, KUVAT

Sä kuolet mujahidinien käsissä. Et sä eikä sun perheesi pääse pakoon ansaa jonka mujahidinit on virittäneet sulle ja kaikille muille uskontonsa mymeille.

Näin luki nimettömässä sähköpostissa, jonka *The New York Timesin* Mogadishun-kirjeenvaihtaja **Mohamed Ibrahim** sai 5. kesäkuuta 2016.

"Samoihin aikoihin ääri-islamilainen al-Shabaab tappoi valtion televisiolla työkennelleen naisjournalistin Mogadishussa", Ibrahim, 42, kertoo.

Seuraava uhkaus tuli samana kesänä. Tuolloin Ibrahim oli Suomessa journalistien Viestintä- ja kehitys-säätiön Somali-hankkeisiin liittyvällä työmatkalla.

Matkan aikana kaksi aseistautunutta miestä meni Mogadishussa taloon, jossa Ibrahimin perhe asui. Hänen vaimonsa avasi oven, ja miehet marssivat sisään etsimään Ibrahimia.

Kun häntä ei löytynyt, he lähtivät, mutta uhkasivat vaimoa. Jollei Ibrahim lopettaisi

työskentelyä vääräuskoisten kanssa, koko perhe kuolisi islamistitaistelijoiden käsissä.

IBRAHIM OLI SAANUT uhkauksia kymmenen vuotta – siitä lähtien, kun aloitti työt *The New York Timesille*.

Timesin-vuosinaan Ibrahim oli mukana penkomassa tulenarkoja aiheita, kuten ääri-islamilaisten al-Shabaabin sisäistä hajaannusta ja lapsisotilaiden käyttöä al-Shabaabia vastaan taisteluissa, amerikkalaisten tukemissa Somali-hallituksen joukoissa.

Lisäksi hän puhui aktiivisesti sananvapauden puolesta, joten vihollisista ei ollut pulaa.

Kesällä 2016 uutta oli se, että uhkaukset kohdistuivat myös hänen perheeseensä. Kotonaan käyneistä miehistä Ibrahim kuuli vaimoltaan sähköpostilla seuraavana päivänä.

Perhe lähti talosta ja ryhtyi piilottelemaan Mogadishussa. *Timesin* Nairobini-toimiston tilannearvio oli, ettei Ibrahimin ole turvalista palata. Ibrahim haki turvapaikkaa Suomesta.

"On hyvin surullista olla tilanteessa, jos-

sa ei pysty auttamaan perhettään", Ibrahim sanoo nyt, yli kaksi vuotta myöhemmin.

IBRAHIM SAI TURVAPAIKAN Suomesta syksyllä 2016. Yksi harvoista esineistä, joiden avulla hän voi muistella Somaliasta ja menneitä, on vanha Canon-pokkarikamera.

Sen sisuksissa on kuvia vuosien 2015 ja 2016 työmatkoilta, joita Ibrahim teki toimiessaan Somali Journalistiliiton pääsihteerinä ja somalien ammattiliittojen keskusjärjestön pääsihteerinä.

Uusimpien otosten joukossa on kuvia viime toukokuulta, jolloin Ibrahimin perhe saapui Suomeen ja Espooseen perheenyhdistämisprosessin jälkeen.

"Olin onnellinen ja vaikuttunut etenkin siitä, miten lapset olivat varttuneet ja miten eri näköisiä he nyt olivat", Ibrahim sanoo.

Vaikka Somaliaan jäivät arvostettu työ ja kutsumus saada kansainvälinen yhteisö ymmärtämään maan asioita, Ibrahim suhtautuu tilanteeseen realistisen rauhallisesti.

On selvää, ettei Somaliaan tule pitkään aikaan rauha, joten elämää

Kaipuu töihin. Mohamed Ibrahim on kokenut toimittaja, mutta ei vielä osaa tarpeeksi kieltä saadakseen Suomesta alan töitä.

KUVA: HELI BLÅFIELD

Silloin ennen. Mohamed Ibrahimin kamera on yksi harvoja esineitä, joita hänellä ja koko perheellä on muistona Somaliasta.

rakennetaan nyt Suomessa. Vaikka täälläkin takana on MV-julkaisun yritys mustamaalata Ibrahimia, olot ovat täysin toisenlaiset kuin Somaliassa.

Vaikka Ibrahim ei voinut jatkaa työtään *Timesille* täältä, hän haluaisi tehdä toimittajan töitä jollain muulla tavalla.

Toistaiseksi haaveet päästä opiskelemaan digitaalista journalismia tai tekemään juttuja edes englanniksi ovat kaatuneet suomen taidon puutteeseen. Ibrahim ei kuitenkaan epäile, etteikö hän ajan myötä oppisi kieltä.

Suomea vielä opiskellessaan hän on miettinyt monikielisen journalismialustan perustamista.

"Haluaisin antaa kaltaisilleni journalisteille mahdollisuuden kirjoittaa täällä omalla kielellään."

Journalistin ammatti ei takaa turvapaikkaa

”Kerroit saaneesi al-Shabaabilta uhkauksen toimittajan työsi vuoksi. Maahanmuuttovirasto on edellä hyväksynyt tosiseikkana kertomaasi siitä, että olet työskennellyt toimittajana. Maahanmuuttovirasto kuitenkin katsoo, ettei ammatinharjoittamista voida pitää identiteetin tai omatunnon kannalta niin keskeisenä ominaisuutena, ettei henkilöä voida edellyttää luopumaan siitä.”

”Olet kertonut työskennelleesi toimittajana noin vuoden ajan. Maahanmuuttovirasto katsoo, että et ole profiloitunut sillä tavoin, että olisit tulevaisuudessa al-Shabaabin erityisen mielenkiinnon kohteena. Maahanmuuttovirasto ei hyväksy tosiseikkana sitä, että olisit tulevaisuudessa vaarassa joutua vakavien oikeudenloukkauksien kohteeksi kotimaassasi jo lopettamasi työsi vuoksi.”

Teksti on erään nuoren somalialaisen nais-toimittajan viime vuonna saamasta kielteisestä turvapaikkapäätöksestä.

Hän on yksi journalisti-turvapaikanhakijoista, joiden tapauksia Journalistiliiton kansainvälinen asiamies ja journalistien Vies-tintä- ja kehitys-säätiön Vikesin hallituksen puheenjohtaja **Juha Rekola** on seurannut työssään vuodesta 2006.

Rekolan mukaan vaikuttaa siltä, ettei Maahanmuuttovirasto aina huomioi päätöksissään journalistisen työn erityisluonnetta tai journalisteihin kohdistuvan uhan luonnetta hakijan lähtömaassa.

”Esimerkiksi Somaliassa ei tarvitse olla kuuluksia toimittaja joutuakseen al-Shabaabin vainoamaksi. Suurin osa siellä murhatuista toimittajista on ollut tavallisia rivitoimittajia.”

”On myös hyvin tavallista, että uhka tuntuu epämääräiseltä eikä uhattu pysty tarkkaan nimeämään uhan alkuperää. Se ei millään tavalla vähennä uhan henkilökohtaisuutta.

Juuri se, että uhka koskee kaikkia, lisää pelotteen toimivuutta uhkaajien kannalta.”

MAAHANMUUTTOVIRASTO HYÖDYNTÄÄ turvapaikkapäätöksiä tehdessään YK:n pakolaisjärjestö UNCHR:n kaltaisten ihmisoikeusjärjestöjen arvioita siitä, millaiset henkilöt missäkin maassa ovat erityisessä vaarassa joutua vainotuksi, sanoo turvapaikkayksikön johtaja **Esko Repo**.

Maissa, joista turvapaikanhakijoita tulee, journalistit ovat tyypillisesti yksi vainon riskiryhmistä.

”Usein valtioissa, joissa ihmisoikeudet eivät toteudu ja on vaara joutua vainotuksi, vainoaja on hallinto, ja useinhan toimittajat tuovat hallinnon toimia esiin ja kritisoivat niitä”, Repo sanoo.

Toisaalta se, että hakija on selvästi journalisti, ei takaa myönteistä päätöstä, kuten ei myöskään se, että hän tulee maasta, jossa journalistit ovat vainon riskiryhmä.

”Onhan ihan eri profiili esimerkiksi henkilöllä, joka kirjoittaa pari kertaa vuodessa paikallislehteen kuin henkilöllä, joka on esiintynyt vahvasti valtakunnan mediassa, vastustanut ja kritisoinut hallitusta ja on nimeltään ja kasvoiltaan tuttu koko valtiossa”, Repo sanoo.

”Meidän pitää huomioda, minkä tyyppiin toimittajantyöhön maassa on erityisesti kohdistettu vainoa ja uskoa, että henkilö on toiminut tällaisessa työssä. Tältä pohjalta arvioimme, millaista vainoa on tapahtunut ja toistuisiko se, jos hän palaisi.”

”Viime kädessä mennään siis yksilölliseen arvioon. Ei voida kautta linjan, valtiosta toiseen, sanoa, että jos hakija on toimittaja, päätös tulee olemaan tämä. Tällä hetkellä mitään valtiota ei ole luokiteltu suoraan sellaiseksi,

että ketään toimittajaa ei voi palauttaa, koska he joutuvat vainotuksi.”

ULKOMAALAISLAKI MÄÄRITTELEE turvapaikan perusteeksi muun muassa vainon, joka aiheutuu kuulumisesta yhteiskunnalliseen ryhmään, jonka ”jäsenillä on sellainen yhteinen tausta, muu luontainen ominaisuus tai usko, joka on heidän identiteettinsä tai omantuntonsa kannalta niin keskeinen, ettei heitä voida vaatia luopumaan siitä”.

Ammattia, edes journalistin tyyppistä ammattia, ei virastossa tällaiseksi ominaisuudeksi tulkita.

”Harkinta on tapauskohtaista sen perusteella, voisiko tietyssä ammatissa toimiva joutua vainotuksi, jos hän palaisi ja toimisi tai olisi toimimatta tietyllä tavalla”, Esko Repo sanoo.

Juha Rekolan mielestä Maahanmuuttovirasto toistaa journalistejä uhkaavien tahojen vaatimuksia todetessaan, ettei journalistiin kohdistu uhkaa tämän lopetettua työnsä.

Rekola on Journalistiliiton edustajana kirjoittanut turvapaikkahakemuksiin asiantuntijalausuntoja, joissa avataan journalistien oloja heidän lähtömaassaan ja ammatin erityispiirteitä.

Ne perustuvat esimerkiksi Toimittajat ilman rajoja -järjestön, Kansainvälisen journalistiliiton IFJ:n, yhdysvaltalaisen Committee to Protect Journalists -sananvapausjärjestön, kansainvälisen lehdistön ja Human Rights Watch -ihmisoikeusjärjestön tietoihin.

Monessa tapauksessa lausunnosta näyttää olleen apua joko myönteisen turvapaikkapäätöksen saamisessa tai kielteisestä päätöksestä oikeuteen tehdyn valituksen hyväksymisessä.

”Kyllä sitä argumentointia ja lähteitä ainakin oikeudessa luetaan. Se lämmittää sydäntä.”

Samassa työssä. Hashmatullah Habibi seuraa Afganistanin tilannetta TOLONews-kanavalta, jolle työskenteli itsekin. Syyskuun alun uutinen kuvaajakollega Ramiz Ahmadin kuolemasta oli erityisen raskas.

Afgaanikuvaaja etsii alan töitä Tampereelta

Televisiokuvaaja **Hashmatullah Habibin**, 28, televisiossa pyörii afganistanilaisen uutiskanavan TOLONewsin raportti kanavan toimittajan **Samim Faramarzin** ja kameramiehen **Ramiz Ahmadin** kuolemasta.

Vain hetkeä ennen heidät tappanut räjähdystä Faramarz ja Ahmadi olivat raportoineet toisesta räjähdyksestä. Nyt Habibin ruudulla näytetään heidän hautajaisiaan.

”He olivat kollegoitani. Aloitimme Ramizin kanssa samalla osastolla samana päivänä. Hän oli aluksi harjoittelijana, ja muistan, kuinka neuvoin häntä.”

”Kun kuulin hänen kuolemastaan, ajatte-

lin, että jos olisin ollut siellä, olisin kuollut samana päivänä kuin hän tai olisin ollut hänen paikallaan.”

Hashmatullah Habibi pakeni Afganistanista syksyllä 2015. Hän oli saanut varoituspuheluja ääri-islamistiselta Talibanilta, kuten monet muutkin journalistit, erityisesti tv:ssä työskentelevät, mutta ei oikein tiennyt, miten suhtautua niihin.

Henkilökohtainen, Habibin kotiovelle jätetty uhkauskirje Talibanilta teki asian selväksi. Hän jätti kotinsa ja vaihtoi yö yön jälkeen hotellia.

”En enää ollut kotonani omassa maassani, ja mietin, olenko elossa vii-

KUVA: MARJAANA MALKAMÄKI

Turvassa. Viime aikoinaan Afganistanissa Habibi Hashmatullah vaihtoi joka päivä majapaikkaa. Sitä vasten tavallinen arki tuntuu ihanalta.

den minuutin kuluttua tai huomenna. Tuntuu kuin olisin asunut viidakossa tai metsässä, jossa ei ole suojaa.”

Kun sekä Habibin työnantaja että maan sisäministeriö kertoivat olevansa kykenemättömiä suojelemaan häntä, Habibi myi talonsa ja maksoi salakuljettajalle, joka auttoi hänet maasta.

Joitakin viikkoja sen jälkeen, kun Habibi saapui Tornion rajalle marraskuussa 2015, Taliban teki itsemurhaiskun TOLONewsin työntekijöitä kuljettaneeseen bussiin, jota myös Habibi oli käyttänyt. Iskussa kuoli seitsemän hänen työtoveriaan.

Suomessa Habibi sai kielteisen turvapaikkapäätöksen. Maahanmuuttoviraston mukaan hänen olisi ollut turvallista asua Afganistanissa lopetettuaan journalistin työt, joiden vuoksi häneen kohdistui uhkaa.

Nyt hän kertoo saaneensa valituksen jäl-

keen oleskeluluvan alkuvuodesta 2017 ja opiskelevansa Tampereen seudun ammattiopistossa Tredussa ammatilliseen koulutukseen valmentavassa VALMA-koulutuksessa. Ennen kuin koulutusta, hän haluaisi kuitenkin työpaikan, koska osaa jo ammattinsa.

Kyyjärven vastaanottokeskuksessa asuaan Habibi oli työharjoittelussa *Keskisuomalaisen* toimituksessa. Nykyisestä kotikaupungista Tampereelta alan töitä ei ole löytynyt, minkä vuoksi Habibi oli koulutukseen kuuluvassa työharjoittelussa ravintolassa. Siellä hän ei päässyt puutteellisen kielitaidon takia asiakastyöhön vaan tiskaamaan, mikä taas ei parantanut kielitaitoa.

Silti Habibi on onnellinen Suomessa.

”Voin mennä minne tahansa, päivällä tai yöllä, tuntematta vaaraa. Voin tehdä kaikkea, mitä normaalit suomalaiset ihmiset tekevät.”

Somalitoimittaja aikoo tehdä töitä suomen kielellä

Kun **Rujalo Warsame Dhere**, 27, kertoo vuosistaan toimittajana Somaliassa, puheessa toistuu sana tappaminen.

”Sain puheluita, joissa sanottiin, etten ole muslimi ja ilmoitettiin, milloin minut tapetaan. Se tuntui kauhealta, mutta yritin salata pelon. Sanoin olevani muslimi ja että vain Jumala tietää, milloin tulen kuolemaan.”

”Myös kotiini tultiin etsimään minua, jolloin piilouduin talon takaosaan. Eräänä iltana sisään yritettiin tunkeutua rikkomalla ovet. Silloin soitin läheiselle tarkastuspisteelle, jonka sotilaat tulivat apuun. Sen jälkeen en nukkunut kotona.”

Uhkailu alkoi jo vuosia sitten, kun Warsame Dhere aloitti radiotoimittajana synnyinkaupungissaan Galkayossa. Uhkailija oli ääri-islamilainen al-Shabaab.

”He eivät halua, että muut kuin heidän näkökulmansa pääsevät esiin. Toimittajia tapetaan, koska he puhuvat radiossa ja televisiossa kaikesta. Varsinkaan naistoimittajat eivät saisi puhua.”

Warsame Dhere osallistui hollantilaisen lehdistönvapausjärjestön Free Press Unlimitedin järjestämään toimittajakoulutukseen Hargeisassa vuonna 2011. Hän kertoo, että siihen osallistumisen aikaan hänen miespuolinen kollegansa surmattiin. Myöhemmin naispuolista työkaveria haavoitettiin vakavasti ampumalla.

Vuosina 2012–2015 Warsame Dhere työskenteli radion lisäksi televisiossa mutta ei juuri ruudussa. Osa toimittajanaisista käytti kasvot peittävää niqabia, mutta tieto heidän henkilöllisyydestään saattoi levitä esimerkiksi heidän läheistensä varomattomien puheiden vuoksi.

Viimeksi hän työskenteli puoli vuotta valtion Radio Mogadishussa. Lopulta tihenevät uhkaukset ja työkaverien kohtalot saivat hänet pakenemaan. Kotimaan, kodin, perheen, sukulaisten ja työn jättäminen oli vaikeaa, mutta hän pakottautui ajattelemaan: turvallisuus ja henki ovat tärkeintä.

Warsame Dhere kertoo, että hänen tilallaan aloittanut nuori naistoimittaja on tapettu.

Suomeen Warsame Dhere tuli vuoden 2016 alussa ja asui pitkään Kouvolassa vastaanottokeskuksessa. Turvapaikan hän sai kesällä 2017. Nykyinen koti Vantaalla hänellä on ollut vuoden alusta.

Vaikka suomen kielen opinnot ovat vasta alussa, Warsame Dhere uskoo oppivansa kielen ja pystyvänsä tekemään sillä työtään. Toisaalta hän pitää yhteyttä Somaliaan ja seuraa tiiviisti kollegojensa selviytymistä oloissa, jotka ovat niin erilaiset kuin täällä.

”Kun lähdin aamulla töihin, en tiennyt, tulenko takaisin kotiin. Kun menin nukkumaan, en tiennyt, murtautuuko joku sisään ja herääkö aamulla elossa. Mietin ympäri vuorokauden sitä, tulenko olemaan elossa.” ●

KUVA: HELI BLÅFIELD

Muisto työstä. Vähän vaatteita, luettavaa, valokuvia ja toimittajan kortti olivat Rujalo Warsame Dhoren matkatavarat, kun hän pakeni Somaliasta.

Uusi maisema. Kotimaan, sukulaisten ja työn jättäminen ei ollut helppoa, mutta henki ja turvallisuus oli pakko laittaa etusijalle, Rujalo Warsame Dhore sanoo.

JOURNALISTIEN TILANNE SOMALIASSA

- Somaliassa on vuoden 1992 jälkeen saanut työnsä vuoksi surmansa 64 journalistia. Heistä 44 on todistetuksi murhattu. Teoista 37 on jäänyt rankaisematta. Luvut on kerännyt yhdysvaltalainen Committee to Protect Journalists -sanavapausjärjestö.
- Somalia on tänä vuonna neljättä vuotta kärjessä järjestön listalla maailman maista, joissa journalistien murhaajia ei rangaista.
- Kansainvälisen journalistiliiton IFJ:n vuonna 2016 julkaisemien tilastojen mukaan journalisteja murhattiin Somaliassa 75 vuosina 1990–2015.

JOURNALISTIEN TILANNE AFGANISTANISSA

- Afganistanissa saanut työnsä vuoksi surmansa vuoden 1992 jälkeen 47 journalistia. Heistä 23 on todistetuksi murhattu. Teoista 19 on jäänyt rankaisematta. Luvut on kerännyt yhdysvaltalainen Committee to Protect Journalists -sanavapausjärjestö.
- Kansainvälisen journalistiliiton IFJ:n tuoreen maaraaportin mukaan Afganistanissa tapettuja journalisteja on vuoden 1994 jälkeen 89, joista 25 ulkomaalaisia. Vain neljästä teosta on seurannut rangaistus. Journalisteista 53 on tapettu viiden viime vuoden aikana.

Herrakerhosta ammattiliitoksi

Journalistiliiton uusi historiateos kertoo, miten herrakerhosta kasvoi vahva ammattiliitto. Jäsenmäärä, vastuut ja itsetunto vahvistuivat, mutta työehtosopimuksia väännettäessä tekijänoikeudet ja freelancerit jäivät sivuun.

ANTTI BLÅFIELD, TEKSTI • TYÖVÄEN ARKISTO, KUVA

Sanotaan, että vuonna 1921 perustetun Suomen Journalistiliiton tarina jakautuu kahteen osaan. Ensimmäiset 40 vuotta liitto oli ammatillinen herrakerho, kunnes se 1960-luvulla muuttui ammattiliitoksi.

Journalistiliiton tuoreen historiateoksen *Ei mikään yhden illan juttu* kirjoittaneet ammattitutkijat FT **Pirkko Leino-Kaukiainen** ja VTT **Leena Riska-Campbell** eivät hyväksy tätä suurten ikäluokkien sankaritarinaa. Alusta alkaen oli tavoitteena toimittajan aseman ja palkkauksen parantaminen.

TUTKIJAT OVAT OIKEASSA. Jo alussa tavoitteena oli koota toimittajat yhteen, ammattiliittokielellä hakea joukkovoimaa. Yhteisinä huolenaiheina olivat palkkaus, sairausapu ja eläketurva.

Toimittajakunnan rakenne oli vuosisadan vaihteesta alkaen nopeasti muuttunut. Ennen toimittajat olivat olleet kouluja käynyttä herrasväkeä, mutta sanomalehtien määrän kasvu ja työväenliike olivat tuoneet alalle uudenlaisia ihmisiä. Ikuisia ylioppilaita, alalle ajautuneita, itseoppineita kirjallisia lahjakkuuksia, köyhistä oloista lähteneitä taistelijoita. Lehdistö oli puoluelehdistöä ja toimittajat sen mukaisesti jakautuneet viiteen eri liittoon.

Perustavassa kokouksessa koot-

tiin yhteen neljän liiton toimittajat. Työväenliikkeen toimittajat jätettiin ulkopuolelle.

Mutta jo kolme vuotta myöhemmin pidetyssä vuosikokouksessa noustiin liiton kokoomuslaisen puheenjohtajan **Yrjö Koskelaisen** kehotuksesta kunnioittamaan *Suomen Sosialidemokraatin* edesmenneen eduskuntapakinoin sijan **Evert Huttusen** muistoa.

Seuraavana vuonna sosiaalidemokraattiset toimittajat kutsuttiin jäseniksi. Liiton hallitukseen valittiin *Suomen Sosialidemokratian* päätoimittaja **Anton Huotari** ja tamperelaisen *Kansan Lehden* päätoimittaja **Eino Kilpi**. Huotari oli ollut sisällissodassa *Kansan Lehden* päätoimittaja ja istunut valtiopetoksesta kuritushuonetuomion.

Liitto pyrki edistämään toimittajien ammattitaitoa ja saamaan alalle työehtosopimukset. Työehtosopimuslaki säädettiin 1924. Kirjapainoalalla ensimmäinen työehtosopimus oli solmittu jo vuonna 1900. Kustantajat pystyivät kuitenkin huitaisemaan liiton vaatimukset sivuun.

MUTTA LIITON HISTORIA on kaksi tarinaa, ja 1960-luvulla alkoi niistä toinen.

Vuonna 1960 liiton hallitukseen valittiin *Suomen Sosialidemokratian* 33-vuotias taloustoimittaja **Jyrki A. Juuti**. Kolme vuotta myöhemmin hänet valittiin liiton puheenjohtajaksi.

Kyseessä oli todellinen sukupolvenvaihdos. Juutin edeltäjän, 70-vuotiaan **Rainer Sopasen** avainkokemus oli ollut jääkäriliikkeen perustaminen Ostrobotnian kassahuonessa marraskuussa 1914.

Juuti organisoi alalle vyöryvät suuret ikäluokat joukkovoimaksi. Liitto kääntyi uuteen asentoon: päätöksentekojärjestelmä uudistettiin, liiton toimistoa vahvistettiin, jäsenmaksun suuruus sidottiin palkkaan, rakennettiin luottamusmiesjärjestelmä, ryhdyttiin keräämään lakkokassaa ja liittoa ennen johtaneet päätoimittajat ohjattiin pois päätöksenteosta. Vasta alalle tulleet pääsivät heti jäseniksi, kun kahden vuoden karenssi poistettiin.

Lehtikuvaajat, graafikot, kuvittajat, oikolukijat, kääntäjät, uutisten vastaanottajat, toimitusten sihteerit ja arkistonhoitajat liittyivät liittoon. Lehtiala yhdistyi, kun aikakauslehdentoimittajat liittyivät 1971. Heidän mukanaan liiton toimintaan tulivat ensimmäiset freelancerit.

Naisten ääni vahvistui. Ensimmäinen nainen, **Elina Simonen**, valittiin liiton puheenjohtajistoon tosin vasta 1973. Vuonna 1956 oli rikottu ensimmäinen lasikatto, kun hänen tätinsä **Salama Simonen** oli valittu liiton hallitukseen. Ensimmäiset naiset olivat liittyneet liittoon jo 1922.

Lehdistön ensimmäinen työehtosopimus solmittiin 1967, ja vuo-

den 1972 lakolla liitto murtautui työnantajien kanssa tasaveroiseksi neuvottelukumppaniksi.

Vuonna 1980 radio- ja televisio-toimittajat (RTTL) liittyivät liittoon. Kerralla tuli 1150 ensimmäiseen yhden työnantajan, Yleisradion, toimittajaa ja ohjelmatyöntekijää. He olivat pääosin 1960- ja 1970-luvulla alalle tullutta, radikaalia suurten ikäluokkien sukupolvea. Rytmi kiihtyi.

Myöhemmin mukaan tulivat radion ja television ohjelmatekniset työntekijät, kustannustoimittajat, ja alan opiskelijat. Vuonna 1998 mahdollistettiin yrittäjäjäsenyys.

1980-luku alkoi kolmen viikon lehtilakolla ja päättyi kolmen vii-

Ensimmäinen vuosikymmen. Liiton vuosikokouksen yhteydessä toimittajien edustajat kokoontuivat yhteiselle illalliselle. Kuva on vuodelta 1931, jolloin liitto täytti kymmenen vuotta.

kon radio- ja televisiolakkoon. Edunvalvontaa leimasivat sopeutuminen kansantalouden nopeisiin muutoksiin, toinen toistaan seuraavat tulopoliittiset neuvottelut ja yritykset omien työehtosopimusten avulla joko pysyä vauhdissa mukana tai irrottautua siitä.

Lehdistön sopimuksen lisäksi radio- ja tv-alalla oli kolme työehtosopimusta. Ja lisäksi tehtiin omat sopimukset paikallisradioihin ja kustannustoimittajille.

1990-luvulla voimavarat menivät lamasta selviämiseen, kun lehtitalot alkoivat irtisanoa henkilöstöään. Ja vuosituhannen vaihteen jälkeen alkoivat lisäksi Ylen ja MTV:n yt-neuvottelut ja irtisanomiset.

TOIMITUSTEN vakinaisen henkilökunnan työsuhde- ja palkka-asioiden puolustamisen ohella liitto on onnistunut erityisen hyvin yhdessä asiassa.

Liiton lainopillinen neuvonantaja **Lars Bruun** aloitti 1960-luvulla keskustelun journalismin etiikasta ja sananvapaudesta. Siitä työstä kasvoivat *Journalistin ohjeet* ja Julkisen Sanan Neuvosto, jotka ovat journalistien arkityön ohje ja suoja.

Kansainvälisessä sananvapauskeskustelussa liiton toiminta ei sen sijaan ole ollut yhtä linjakasta. 1970- ja 1980-luvulla liitto suostui "ystävyyden", "rauhan" ja "demokratian" nimissä vaikenemaan ih-

misoikeuksien ja sananvapauden loukkauksista Neuvostoliiton valta-
piirissä. Uskonsokeuden ohella kyse oli opportunistista. Siitä todistaa sekin, että kun liittyttiin Suomi-Neuvostoliitto-Seuraan, päätöstä ei viitsitty julkistaa.

Myös kahdessa muussa asiassa liiton toimintaa voi arvioida kriittisesti.

Freelancereihin suhtauduttiin pitkään kuin toisen luokan jäseniin eikä liitto kyennyt luomaan pitävää puolustusstrategiaa media-alan vapaille ammatinharjoittajille. Se kostaustuu nyt, kun alan murroksessa freet – ja yhä enemmän myös mediatalojen vakinaiset työntekijät – ovat suojattomia.

Tekijänoikeudet oli turvattu lais-
sa, mutta niiden arvoa ei nähty ja ne luovutettiin pois. Pahimmin tästäkin kärsivät vapaat ammatinharjoittajat.

Siitä, miten liitto on selvinnyt digitalisaation haasteesta, ei historiateos kerro mitään. Liiton historia päättyy hämmästyttävästi vuoteen 2006, jolloin digimyrsky alalle iski.

Niin paljon kymmenen vuotta on alaa muuttanut, että se ehkä onkin sitten jo kolmas tarina. ●

PIRKKO LEINO-KAUKIAINEN JA
LEENA RISKI-CAMPBELL:
EI MIKÄÄN YHDEN ILLAN JUTTU
JOURNALISTIEJÄRJESTÄYTYMISEN VUOSISATA
EDITA 2018

Vihakampanja käynnistyy – toimi näin

Toimittajat joutuvat työssään yhä useammin sekä vihapuheen että masinoitujen verkko-vihakampanjoiden kohteeksi. Verkkohäirintä on vakava yhteiskunnallinen ongelma, koska se pyrkii hiljentämään toimittajia. Sillä on myös merkittäviä psykologisia vaikutuksia kohteeksi joutuneelle. Journalisti tarjoaa käytännön työkalupakin verkkovihan kohtaamiseen kohteille, kollegoille ja esimiehille. Ota aukeama talteen ja kiinnitä toimituksen seinälle.

JOHANNA VEHKOO, TEKSTI • EMMI NIEMINEN, KUVITUS

Vihakampanjan kohde, tee näin

- Ota kaikki uhkaava tai loukkaava sisältö talteen.
- Jos vihaviestien lähettäjät tunkevat henkilökohtaisiin viestikanaaviisi, kuten Facebookin yksityisviesteihin, blokkaa heidät surutta.
- Jos viestit ja kommentit ahdistavat, voit pyytää ystävää tai kollegaa seuraamaan sometilejäsi ja putsamaan sähköpostisi.
- Kerro häirinnästä esimiehellesi. Työntantajan tulee tietää, jos joudut työssäsi kohtaamaan vihaa.
- Huolehdi tietoturvasta. Oletko suojannut sosiaalisen median tilisi niin, että tuntemattomat eivät pääse näkemään henkilökohtaisia tietojasi ja päivityksiäsi? Ovatko salasanasi tarpeeksi vahvoja? Älä käytä samaa salasanaa useisiin eri palveluihin. Salasanojen luomiseen ja hallinnointiin kannattaa käyttää jotakin laitteellesi sopivaa password manager -ohjelmaa.
- Ovatko henkilökohtainen puhelinnumerosi ja osoitteesi salaiset? Tarvittaessa voit tehdä verkossa maistraatille tietojenluovutus- tai turvakiellon. Turvakieltoon tarvitaan hyvät perustelut tai vähintään käynti maistraatissa, joten päätöstä ei saa välittömästi.
- Jos häiriköt soittelevat, kannattaa muistaa, että he saattavat äänittää puhelun ja julkaista sen editoituna verkossa. Erityisesti Ruotsissa toimittajat ovat joutuneet häirikköpuheluiden kohteeksi, ja ilmiö on rantautunut myös Suomeen.
- Henkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeintä. Ota tarvittaessa etäisyyttä tilanteeseen. Hyökkäyksen pahin aalto laantuu useimmiten parissa päivässä.
- Muista, että kohteeksi voi joutua kuka tahansa. Yritä olla ottamatta asiaa henkilökohtaisesti.

Esimies, tee näin

- Tee selväksi, että ymmärrät tilanteen vakavuuden. Toimittaja saattaa ajatella, että hän ei voi näyttää vihapostin tai uhkailujen vaikuttavan itseensä.
- Kysy, miten työnantaja voi auttaa. Huolehdi siitä, että oman julkaisun moderointi toimii eikä uhkailuja ja solvauksia jää toimittajan juttujen kommenttikenttiin.
- Onko ongelman laajuus selvillä organisaatiossa? Jääkö se piiloon? Tarvitaanko esimerkiksi koko henkilökunnalle suunnattua koulutusta? Luo toimintaohjeet tulevien vihakampanjoiden varalle.
- Hanki toimittajalle tarvittaessa tietoturva- ja turvallisuusneuvontaa.
- Teetä turvallisuusarvio: Onko fyysisen väkivallan uhkaa? Onko vaarana, että joku selvittää toimittajan osoitteen ja saapuu häiriköimään? Pitäähkö poliisille ilmoittaa?
- Työntekijä ei välttämättä itse tule ajatelleeksi ottaa yhteyttä työterveyteen. Tarjoa mahdollisuutta psykologiseen tukeen.

Emma Nieminen '18

- Moni alkaa epäillä ja syyttääkin itseään, kun solvauksia satelee niskaan. Kerro alaiselle, ettei hän ole tehnyt mitään väärää. Hyökkäys ei ole hänen syytään eikä se vähennä luottamustasi häneen toimittajana.
- Määräaikainen työntekijä tai avustaja saattaa alkaa pelätä, että hyökkäys vaikuttaa työsuhteen jatkumiseen. Tee selväksi, ettet anna vihaajien vaikuttaa rekrytointipäätöksiin.
- Tarvittaessa voit tukea toimittajaasi myös julkisesti. Avaa julkaisun journalistisia ratkaisuja, jos laajempi yleisö alkaa kyseenalaistaa niitä.
- Kerro kohteen kollegoille, miten häntä voi tukea ja miten voitte kaikki suojella hänen yksityisyyttään.
- Onko organisaatiolla selkeät ohjeet sosiaalisen median käytöstä? Voivatko työntekijät suojata yksityisyyttään? Miten henkilöä vastaan kohdistettuun kritiikkiin vastataan, ja kuka vastaa?

Kollega, tee näin

- Kysy, tarvitseeko kohde apua. Tarjoudu moderoimaan hänen sometilejään tai sähköpostiaan.
- Jos viesteissä on jotakin laittomalta kuulostavaa, ota ne talteen ja keskustele myöhemmin kohteen kanssa siitä, pitäisikö tehdä rikosilmoitus. Voit myös auttaa rikosilmoituksen teossa.
- Jos kollegaa uhkaillaan somessa tai hänestä levitellään loukkaavia väitteitä, raportoi somepalveluiden omia sääntöjä rikkovat kommentit ylläpidolle.
- Pelkästään hyvä juttuseura saattaa olla korvaamaton apu. Kohteeksi joutuneet hyötyvät etenkin aiemmin viyahyökkäyksiä kokeneiden vertaistuesta.
- Freelancer jää tilanteissa usein yksin. Hänellä ei tyypillisesti ole työterveys- huoltoa tai työyhteisöä, jolta hakea

tukea. Pyydä free vaikka kahville tai kaljalle. Hän osaa arvostaa yhteydenottoasi!

- Tue kohdetta julkisesti esimerkiksi rohkaisevilla ja arvostavilla kommentteilla hänen sosiaalisen median kanavissaan. Joskus trollit karkaavat paikalta, kun he näkevät, ettei kohde olekaan yksin.
- Netti ei ole irrallaan muusta elämästä, vaan se on paikka, jossa jokainen meistä viettää paljon sekä työ- että vapaa-aikaansa. Se on kaikille kuuluvaa julkista tilaa. Älä kehota uhria poistumaan sosiaalisesta mediasta.
- Älä vähättele kohteen kokemuksia sanomalla, ettei verkossa tapahtuvilla asioilla ole väliä. Verkkohyökkäyksillä on todellisia seurauksia, kuten mainehaittaa, turvallisuuden heikkenemistä ja psyykkisiä ongelmia.

Härliga, jobbiga möte

Schjerfbeck.
 "Nej, säg Schjerfbeck, med v och inte med f!"
 "Jag säger ju med v. Schjerfbeck."

"Det var med f."

"Jag är tysk. Jag kan bara säga Schjerfbeck!"

Kulturredaktör **Peter Lüttge** prövar en gång till och skratt fyller mötesrummet. Det är onsdag eftermiddag, klockan är ett, och kulturens veckomöte i Mediehuset i Böle. På plats finns största delen av Svenska Yles kulturredaktörer i Helsingfors. Via en videolänk deltar tre redaktörer i Vasa och via Hangout en redaktör i Åbo. I mötet medverkar sammanlagt sexton personer.

Mötet leds av **Kia Svaetichin** som är innehållsproducent för kulturaktualiteter på Svenska Yle. Hon ansvarar bland annat för kulturaktualiteter, recensioner och kulturdebatter. Dessutom är hon producent för Svenska Yles livestream på bokmässan i Helsingfors (Svenska Yle streamar allt innehåll från Fiskehamnen-scenen).

Det här är Kia Svaetichins fjärde möte för dagen. Under eftermiddagen finns ytterligare två möten inprickade i kalendern.

MÖTEN UPPTAR en stor del av Kia Svaetichins arbetstid. Varje vecka har hon kring 15 fasta möten och ytterligare 10 "spontana" möten. Förutom möten fylls arbetsdagarna av cirka 100 e-brev per dag, en hel del telefonsamtal, meddelanden via Messenger, Whatsapp och Hangout och meddelanden som skickas via olika arbetsrelaterade Facebookgrupper.

"När jag själv jobbade som redaktör hade jag jättesvårt med producenter. Vad gör de där jävla producenterna, tänkte jag ofta. Jag förstod aldrig deras arbetsbild", säger Svaetichin, som i oktober återgick till att vara producent efter en paus på cirka åtta månader. Under pausen var hon först vårdledig och jobbade sedan som redaktör med en egen dokumentär.

Själv beskriver Svaetichin en producent som "en arbetsmyra som ska styra upp allting". Producenten syns sällan, får nästan aldrig positiv respons och är den som får ta emot kritiken.

"Jag får energi av våra veckomöten, när jag lyckats få igenom ett inslag som fått bra feedback eller som jättemånga läser eller när jag lyckats boka en jättebra gäst."

Bland de otaliga mötena hör kulturens veckomöte till Kia Svaetichins favoriter. Hon gillar gruppen och är jätteintresserad av film, konst, musik och litteratur och av kulturens roll i samhället.

"Jag vill att veckomötet ska bidra till en bra stämning och till att man trivs på jobbet. Mötet är avslappnat och man ska kunna diskutera."

I mitten av mötet tar Svaetichin upp ett ämne hon funderat mycket på under de senaste veckorna. Hon vill att de som jobbar som redaktörer i hennes grupp aldrig ska be om ursäkt när de vill träffa henne:

"Jag vet hur viktigt det är att få bolla idéer, att diskutera rubriker och att fundera på innehåll och detaljer med sin producent. Jag vill ha mer tid för er. Ni ska aldrig känna att ni inte vågar störa mig för att jag är så stressad." ●

Producentens arbete styrs av och genom möten

Vad gör egentligen en producent? Den där spindeln i nätet som borde ha koll på precis allt och som är den person en redaktör kan ty sig till i vått och torrt. Journalisten följde med Kia Svaetichin, innehållsproducent för kulturaktualiteter på Svenska Yle, under en arbetsdag.

LINA LAURENT, TEXT ● JOHANNA SARAJÄRVI, ILLUSTRATION

Kl. 9.10–9.30

Vad? Morgonmöte – genomgång av dagens viktigaste nyheter med Svenska Yles ämnesproducenter.

Vem? Nio personer i Helsingfors och en i Vasa (videolänk).

Rubriker? Strejkläget, PAM, Juha Sipilä, Rosa bandet-pinsen, bosättning på Venus, Nordeas andel i penningtvätthärvan, oförsäkrade bostäder, Apotti, Saudiarabien, mikroplaster i luften och havet, Erdogan med mera. Och hur ska man egentligen uttala Jamal Khashoggis namn?

Kia Svaetichin? Lyfter fram bland annat ett nyhetsinslag om muralmålningar.

Kia kollar också JOPO, Journalismiportaali på sinbärbara dator, och deltar i en diskussion på kulturredaktionens Facebooksida.

Kl. 13.00–14.00

Vad? Kulturens veckomöte

Vem? 16 personer medverkar, av vilka en del i Vasa (videolänk) och en i Åbo (Hangout).

På mötet behandlas? "Plusrundan", där alla kort berättar om ett inslag som gjort ett intryck på dem under veckan som gått. Plus gavs bland annat för: en podcast om Lapporörelsen, en essä om Gösta Ågren, Tomas Janssons beskrivning av Utöya-filmen, Ylva Pereras recension med ett vackert slut ... Också genomgång av bokmässan, Yles "genusmätare" och programförslag inför julen.

Dessutom: På bordet ligger två böcker om kreativitet, bland annat "Kehitämme innovoimaa"(1990).

På Kias mobilskärm syns en nyhetsrubrik: Touko Aalto avgår.

Kl. 15.00

Informellt möte med Stefan Winiger som ska leda kulturdebatten.

Kl. 15.05

Försök till kort möte, om en some-trailer till den egna dokumentären, med Yles produktionsspecialist Martin Huldin. Huldin finns inte vid centraldesken, men ringer upp senare. Det blir ett 15 minuters telefonmöte.

Kl. 9.30–9.45

Vad? Planeringsmöte för flödet i Yle Vega.

Vem? Bland andra programledare och producenter, fem personer i Böle och fem i Vasa (videolänk).

Rubriker? Regler om arbetskläder, small-talk med Lasse Lehtinen, kampanjen Rör inte min keps, inslag om ensamhet ...

Längre diskussion om? Nomineringarna till Augustpriset: "Det var väl inget för oss?" Kia Svaetichin: "Jag tycker det är jätteintressant, och Augustpriset kommer att räknas som lite högre i år eftersom det inte delas ut ett Nobelpris, MEN jag har inga redaktörer i dag, de är fast med annat." "Kan vi bjuda någon till studion?" "Det finns en massa litteraturvetare".

Kia snabbkollar sin e-post och svarar på ett akut problem som berör bokmässan som startar i morgon. Hon går ut för en stund och svarar på ett telefonsamtal med redaktören Anna Dönsberg.

Kl. 12.00–13.00

Vad? Svenska Fackklubben bjuder på lunch och har samtidigt ett informellt möte.

Vem? Kring 25 anställda.

Rubriker? Solidaritet, att parkeringsgrottan blir avgiftsbelagd och en hel del annat.

Experten: "Det bör finnas stunder för koncentration"

Vi bad Kirsi Yli-Kaitala, forskare vid Arbetshälsoinstitutet, ta en titt på Kia Svaetichins arbetsdag. Så här kommenterade hon:

"Hon gör ett jobb som i exceptionellt stor utsträckning grundar sig på möten. I slutändan kan dagar som är fyllda av möten vara rätt betungande. Enligt våra rekommendationer borde det dagligen finnas åtminstone en stund då man kan koncentrera sig på sina viktigaste uppgifter, en stund som inte avbryts av möten eller e-post. Bara då kan man vara produktiv."

DAN LOLAX dan.lolax@fabsy.fi SKRIBENTEN ÄR SAMHÄLLSREDAKTÖR PÅ ÅBO UNDERRÄTTELSE.

När verktygsbacken tryter

När De grönas partiordförande **Touko Aalto** efter en tids sjukfrånvaro på Facebook

meddelade att han insjuknat i depression och var för utmatad för att arbeta så avslöjade en rad politiska förståsigpåare en begränsad förståelse av inte bara depression utan också av politik.

Ilta-Sanomats ledarsida skrev att bara Aalto vet vad som orsakade depressionen och att det är hans ensak. Men sedan fortsatte man att förklara sjukdomen med politikens "råhet", med ett tryck som "Aalto inte klarade" men som en "parti-ledare måste vara beredd att utstå".

För att två sina händer satte *Ilta-Sanomats* skulden på sociala medier.

Samma tidnings redaktör **Seppo Varjus** skrev att Aalto var för "skör": "På politikens topp klarar sig inte människor som av sin natur är snälla och roliga."

Helsingin Sanomats **Marko Junkkari** skyllde på De grönas beslut att begränsa sina partiordföranden så att de kan leda partiet i max sex år. Det var självklart att populära **Ville Niinistö** ville fortsätta, att Aalto klev in i för stora skor och att det här skapade en omöjlig situation, var Junkkaris poäng.

Yles redaktör **Sanna Ukkola** frågade på Twitter om politiken mal sönder folk. Och så vidare.

I SKRIVANDE stund har Aalto inte sagt mer om sin sjukdom utöver det han skrev på Facebook. Depressionens art är alltså i dagsläget okänd för oss.

Man kunde kanske ha förlåtit de politiska redaktörerna för att ha spekulerat om sjukdomen, om de gjort det på ett sätt som visat att de förstått vad depression är.

”Vi insisterar att betrakta politiken som ett spel.

Nu verkar många ha dragit den här slutsatsen: Politik är jättetufft.

Bara tuffa personer klarar av politiken.

Personer som inte är tuffa blir deprimerade (som om det handlade om nedstämdhet, inte en sjukdom).

Och sedan, som för att visa hur visdynt man är, ett tillägg om att det är helt okej att inte orka. Tsemä Touko, liksom.

DEPRESSION kan orsakas av yttre omständigheter men lika sant är att den kan ha en genetisk förklaring och att sjukdomen kan drabba en person utan uppenbart synliga orsaker.

Det är intressant att den journalistiska analysen av Aalto direkt gick till hur hård politiken är, till hur mycket politiker

tvingas utstå.

Någon vill säkert säga att det är självklart. Politiken är tuff på riktigt.

Överväg en annan förklaring: vi journalister är begränsade. Ibland räcker verktygsbacken inte till för att beskriva vad som ligger utanför det egna bevakningsområdet.

Kanske är vi också ointresserade av andra svar.

Varje månad publiceras ett par tre partiundersökningar. Även marginella förändringar blir nyhetsrubriker – för opinionsundersökningar kostar – och partierna positioneras som vore de deltagare i ett långlopp, med riksdagsvalet som målgång.

Till partiundersökningarna kommer en rad andra undersökningar: partiledarnas popularitet, väljarnas generella inställning till partierna och så vidare.

Det här behöver inte handla så mycket om politikens råhet som att vi insisterar att betrakta politiken som ett spel, som en tävling om väljarnas röster där beslutsfattarnas svagheter och styrkor testas.

I en sådan enkelspårig betraktelse kan Aaltos depression bara ha en orsak.

Ja det är möjligt att politiken bidrog till depressionen. Men innan vi vet det med säkerhet ska vi kanske fundera på varför vi så snabbt drog den slutsatsen.

Hur lyder den diagnosen?

#VISAKVITTON TVINGAR FRAM PENNINGBESKED

För en dryg månad sedan beslöt EU-domstolen att Europaparlamentet inte behöver ge ut information om hur parlamentarikerna använder de cirka 4400 euro, som de månatligen får för bland annat "kontor och material" i sina hemländer. Beskedet kom sedan grävande journalister från 28 medlemsländer – Yles *MOT* bland dem – år 2015 väckte gruppåtal om saken.

Frågan har också varit aktuellt i Sverige där *Svenska Dagbladets* EU-korrespondent **Teresa Küchler** i våras igen bad de svenska Europaparlamentarikerna att redovisa för hur de använder sina "kontorspengar". Med svagt resultat. Bara Vänsterpartiets **Malin Björk** svarade.

Det här ledde nyligen till att SvD:s **Negra Efendić** beslöt att kräva politikerna på svar via Twitter, under hashtaggen #visakvitton. Tilltaget lär ha väckt irritation i Bryssel, uppger Küchler för *Medievärlden*.

"En EU-parlamentariker ska ha kallat mediernas granskning (...) för skandalinriktad och sensationslysten."

Men envisheten verkar ha haft effekt. Från att länge ha blivit ignorerad uppger Efendić nu att ytterligare sex svenska EU-parlamentariker lovat redovisa sina utgifter.

Jeanette Björkqvist

HOT TEMA PÅ SVENSKA SEMINARIET

Demokratijouren i Sverige vet att hot mot journalister kan ha konsekvenser både inom branschen och på enskilda journalister. Om det här, samt hur man förebygger hatet och hotet, talar **Hanna Andersson** om då hon besöker Journalistförbundets svenska seminarium. På programmet finns också **Kasper Strömman**, som i workshopform ska lära ut hur man bygger ett eget varumärke.

Arrangörerna utlovar dessutom en föreläsning om hur man skyddar sina källor och traditionsenligt har det reserverats tid för diskussion om aktuella saker inom de finlandssvenska redaktionerna.

Jeanette Björkqvist

SEMINARIET ORDNAS I TAMMERFORS
DEN 23–24 NOVEMBER.

SPT:s genmäle

Att branschtidningen *Journalisten* väljer att ingående granska nyhetsbyrån SPT:s första år är välkommet och bra.

Nyhetsbyrån SPT tål vilken granskning som helst, även den som *Journalisten* gjort.

När den massiva granskningen inte lyckats hitta något graverande vill *Journalisten* tydligen ändå förmedla känslan av nåt suspekt genom en ytterst spretig och subjektiv kolumn. En kolumn som tar fasta på anonyma uttalanden om en del personers påstådda personlighetsdrag och citat ryckta ur sin kontext. Det är beklagligt, och därför vill vi i SPT:s styrelse påtala några av påhoppet i **Lina Laurents** kolumn:

Minoritetsstödet på 400 000 euro ansökte SPT om och beviljades enligt gällande regler. Om Lina Laurent vill ha sagt att stödet har delats ut på felaktiga grunder behöver hon lägga fram fakta.

Gällande frågan om ett eventuellt jävskap är det naturligtvis fritt fram att problematisera det, vilket gjordes redan tidigare i *Journalis-*

ten (11/2018). Trots en ny rond och ytterligare en artikel i ämnet vägrar Laurent tro på vad professorn i nordisk rätt säger: "det är korrekt att äktenskap i sig inte automatiskt innebär att det uppstår en jävsproblematik i någon högre grad än vad god vänskap eller öppet fiendskap gör det".

Ett annat exempel: "De flesta som varit med om att planera SPT har en årslön på minst 70 000 euro", skriver Laurent.

Ingen styrelsemedlem kompenserar ekonomisk för sitt engagemang i SPT, förutom styrelseordförande som får ett arvode om 300 euro per månad, minus skatt.

Att kolumnen även kritiserar styrelseordförande för hans försök att föra fram nyhetsbyråns sysselsättande effekt inom mediebranschen känns också mycket märkligt, inte minst när vi talar om ett forum för Journalistförbundets medlemmar.

På byrån jobbar proffsiga journalister och fler rekryteras som bäst.

Byrån byggdes upp på rekord-

fart av en journalistiskt kunnig och nytänkande chefredaktör och leds numera av en journalistiskt och ekonomiskt kunnig vd vars huvuduppgift är att säkra ekonomin och se till att kunderna är nöjda.

Vi är fullt medvetna om att det finns mycket att påtala och problematisera i SPT:s verksamhet, som att byrån fortfarande är i en uppstartsfas med allt vad det innebär, liksom hur det som sker i Svenskt Finland också ska kunna kanaliseras till finskspråkiga mediekonsumenter som det naturligt gjorde genom FNB till STT.

Vi är stolta över att ha grundat en svenskspråkig nyhetsbyrå i Finland – den är unik i sitt slag – och vi är övertygade om att den har en god potential att växa och dra till sig fler kunder. Vd och hela nyhetsbyråns personal har styrelsens fulla stöd i denna spännande resa framåt.

SPT:s styrelse:

**Patrik Stenvall (ordförande),
Niklas Nyberg, Susanna Landor
Anna Hellerstedt, Stefan Holmström**

Savon Sanomat on seitsemän päivän viikossa ilmestytävä lehti, jonka printtilehden ja verkkopalvelun kokonaistavoittavuus on 244 000 lukijaa. Savon Sanomia julkaisee Savon Media Oy, joka on osa Mediatalo Keski-Suomalaista.

Sinun juttu?

Oletko SINÄ se huippu-tyyppi, jota etsimme?
– Tulevaisuuden lupaus, joka haluaa arvokasta kokemusta alalta?

Meillä on ensi kesäksi paikkoja auki innostaville, idearikkaille ja rohkeille

Toimittajille ja visualisteille

Tule tekemään töitä yhdessä ammattilaisten kanssa
– kirjoittamaan, kuvaamaan ja tekemään grafiikkaa.

Tarjoamme sinulle mahdollisuuden kehittää osaamistasi monipuolisten työtehtävien ja mediavalikoiman parissa sekä työympäristössä, jossa tapahtuu jatkuvasti.

Lisätiedot ja hakemukset alla olevasta linkistä. Haku on auki marraskuun ajan.

Tule osaksi juttua.
www.keski-suomalainen.com/rekry

**SAVON
SANOMAT**
savonsanomat.fi

NOUHAU PROFESSIONALS

KIINNOSTAAKO TYÖ DYNAAMISESSA MEDIAYMPÄRISTÖSSÄ?

Nouhau Professionals hakee toimittajia asiakkaidensa toimituksiin.
Toimitukset tarvitsevat verkostoihinsa ketteriä tekijöitä,
jotka seuraavat uutisia ja ymmärtävät nykyaikaista verkkotekemistä.

Työ on keikkaluonteista ja sopii hyvin harjoittelunsa suorittaneille uutistaustan omaaville viestinnän ja media-alan opiskelijoille sekä vastavalmistuneille.
Toivomme, että pysyt perillä puheenaiheista ja osaat löytää juttuihisi puhuttelevan näkökulman. Kuvaus- ja editointikokemus katsotaan eduksi.

Lähetä hakemuksesi osoitteeseen: nh@nouhauprof.fi

Nouhau Professionals on media-alan auktorisoitu
vuokratyöyhtiö, joka on toiminut vuodesta 2011 lähtien.
Lue lisää meistä nouhau.fi/nouhau-professionals.

nouhau
PROFESSIONALS

anna hyvän kiertää

Tutkijasta toimittajaksi. Riikka Kaartinen innostui yleistajuudesta kirjoittamisesta Suomen Luonnon #muutos-verkkolehden kautta ja päätyi lopulta toimittajaksi. ”Taustani ansiosta ymmärrän tutkijoiden kieltä ja niitä epävarmuuksia, joita tieteeseen liittyy. Toisaalta vaatii opettelua hyväksyä, että kaikkia tutkijalle merkittäviä yksityiskohtia ei voi jutuissa kertoa.”

RIIKKA KAARTINEN, 39

● Työskennellyt Suomen Luonnossa tammikuusta 2017 alkaen. Kirjoitti tiedettä yleistajuista-vaan #muutos-verkko-lehteen 2016.

● Väitteli yhteisöekologiasta ja elinympäristöjen pirstoutumisesta Helsingin yliopistossa 2011.

● Työskennellyt tutkijana Ruotsin maatalousyliopistossa ja Edinburgin yliopistossa vuoteen 2016 saakka.

○ TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIA NTAMAA LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

TUOMAS KAREMON VALINTA

Ylen Kulttuurcocktailin toimittaja **Tuomas Karemo** valitsi esiteltäväksi Suomen Luonnon toimittajan **Riikka Kaartisen** jutun *Vastavirtaan*, joka ilmestyi lehden numerossa 7/2018:

”Arvostin koulussa eniten niitä opettajia, jotka innostivat perehtymään itselleni täysin vieraaseen aiheeseen. Sama pätee nykyään toimittajiin. Tässä **Riikka Kaartisen** ankeriaita käsittelevässä artikkelissa kävi juuri näin – en ole erityisemmin ajatellut ankeriaita, mutta Kaartisen teksti imaisi mukaansa.

Artikkeli on elävästi kirjoitettu, hyvin taustoitettu ja sai pohdittua aihetta monelta kantilta. Siinä on kaksi herkkua sitaattia: ’Ankeriaan kutemista ei kukaan ole vielä koskaan nähnyt.’ sekä ’Rikollisliigat, jotka aikaisemmin keskittyivät huumaiden salakuljettamiseen, ovat siirtyneet ankeriaisiin.’”

Ankerias ihmisen jaloissa

NINA ERHO, TEKSTI ○ KAI SINERVO, KUVA

”Kun päätoimittaja ehdotti juttua ankeriaasta, tiesin jo, että lajilla on mielenkiintoinen biologia. Lisäksi ankeriaan liittyy yhteiskunnallisia ulottuvuuksia, kuten sen kansainvälinen salakauppa ja suomalaisten jokien voimalaitokset, jotka estävät ankeriaan vaelluksen”, sanoo Suomen Luonnon toimittaja **Riikka Kaartinen** jutustaan *Vastavirtaan*, joka ilmestyi lehden numerossa 7/2018.

”Juttu oli tekeillä pitkään, koska perehdyin ankeriaan tilanteeseen sen elinkierron ehdoilla. Toukokuussa olin seuraamassa vaellusanke-rioiden eli aikuisten ankerioiden merkkauksia ja siirtoa Vääkystä Kymijoen vesivoimaloiden ja säännöstelypatojen alapuolelle. Elokuussa seurasin, kuinka ankeriaanpoikasia tuli lentorahtina Suomeen ja niitä istutettiin Lahden Vesijärveen.

Runsaissa taustatöissäni vaikuttavin hetki oli, kun löysin Europolin ja Euroopan ankerias-työryhmän dokumentit eurooppalaisen ankeriaan salakaupasta ja tajusin, miten valtavaa se on sekä volyymiltaan että rahavirroiltaan. Silloin jauhoin kavereillekin, että tiesittekö tällai-

sesta miljardien eurojen ’norsunluukaupasta’ Euroopassa.

Ankeriaalla on muista Suomen kaloista poiketen kaksi muodonvaihdosta. Niihin liittyen pääsin avaamaan myös tieteen historiaa ja sitä, miten pitkäjänteistä tutkimusta lajien elinkierron ymmärtämiseen tarvitaan. Tutkijoilta meni vuosikymmeniä saada selville, että kaikki Euroopan ankeriaat vaeltavat Sargassomerelle kutemaan ja että ankeriaan toukat ovat sama laji, joka elää aikuisena Euroopan makeissa vesissä.

Koska olen taustaltani ekologi, innostun helposti lajien biologiasta. Toimittajan työhön veti se, että juttujen kautta voi laajemmin osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun kuin tutkimuksien. Luontoasioista ajatellaan monesti, että ne elävät ikään kuin omaa elämäänsä, mutta kyllä ne elävät ihmisen toiminnan, kuten teollistumisen, kanssa rinta rintaan.

Etenkin ankeriaan kaltaisten lajien tilannetta tuntuu tärkeältä nostaa esiin, koska ne eivät saavuta yleisön sympatiaa yhtä helposti kuin pörröturkkiset ja kosteasilmäiset nisäkkäät.”

Pitkä katse ja nähdyn tulkinta

Eeva Lennon kirjoittaa olevansa parantumaton journalisti, jota henkilökohtainen kokemus ilman faktoja ja historiallisia puitteita ei tyydytä – ja hyvä niin. Toimittajaelämäkerta *Eeva Lennon, Lontoo* ei sorru uskottavuutta rapauttavaan egoiluun. Monipuolisuus kantaa, vaikka sivuja riittää.

Lennon ympäröi kasvu- ja uratarinansa perusteellisella kuvauksella viime vuosikymmenten ranskalaisesta ja englantilaisesta yhteiskunnasta ja politiikasta sekä niiden kautta Euroopan ja EU:n kehityksestä. Hän myös tulkitsee tapahtumia ja ilmiöitä tavalla, joka on vain taakseen katsovalle mahdollinen.

Lennonin ura nivoutuu suomalaisen median kehitykseen ja tekijöihin, etenkin Yleen ja yleläisiin. Rinnalla kulkee irlantilaisen puolison, toimittaja **Peter Lennonin** tarina.

Jotkut kirjasta välittyvät ilmiöt, kuten epäsuhta freelancerien työtaakan ja toimeentulon epävarmuuden välillä, eivät tunnu hel-

posti muuttuvan. Turhauttavan tutuulta kuulostavat myös menneiden vuosikymmenten ”herätys ympäristöongelmiin”, poliittiset radikalisoitumiset – ja seksismi.

”Yhdistys 9:n johtavat naiset saivat totisesti kokea loanheittoa julkisuudessa. Heitä uhkailtiin juuri samalla tavalla kuin lukuisat näkyvät naishahmot saavat nykyään misogynynisiä uhkauksia ja herjauksia sosiaalisen median kautta”, Lennon kirjoittaa 1960-luvun naisliikkeestä.

Nina Erho

EEVA LENNON:
EEVA LENNON, LONTOO.
KARISTO.

Tässä ajassa on entistä tärkeämpää, että journalistit miettivät toimintatapojansa niin, että ne ovat eettisesti kestäviä. Jos sanotaan, että pyritään vaikkapa tasapuolisuuteen, niin oikeasti sitten pyritään. Juttujen näkökulmia ja valintoja pitää pystyä perustelemaan avoimesti, ja henkilökohtaiset mielipiteet eivät kuulu uutisjuttuihin.

Yle Uutisten päätoimittaja Riikka Räisänen
Ylen verkkosivuilla 31. lokakuuta

Lukijoiden pitää pystyä erottamaan faktat ja toimittajan mielipiteet luotettavasti. Se ei tarkoita sitä, etteikö journalisti voi tehdä johtopäätöksiä, tulkita ja olla myös jotakin mieltä asioista. Luotettava ei ole sama asia kuin hampaaton. Luotettavaa tietoa ei ole ainoastaan se, mitä kerrotaan. Myös se, mitä jätetään kertomatta, vaikuttaa juttuun ja aiheesta syntyvään käsitykseen.

Keski-Pohjanmaan Kirjapainon
kehittämispäällikkö Tiina Ojutkangas
Keskipohjanmaassa 30. lokakuuta

Näinä trumpilaisina aikoina toimittajat kuitenkin jaetaan nopeasti vuohiin ja lampaisiin, vaikka tavoitteena on pyrkiä uutisoimaan, selittämään ja analysoimaan sitä, mitä yhteiskunnassa tapahtuu. Analyysit ja jopa uutiset luetaan mielipiteinä ja samalla lokeroidaan toimittaja. Esimerkiksi minut on nimitetty ääri-feministisen liikkeen pääideologiksi, punavihreäksi agendatoimittajaksi, työnantajien ja hallituksen puudeliksi, ay-liikkeen kätyriksi sekä mediasensoriksi.

Talouselämän toimituspäällikkö
Marjo Ollikainen M&M:ssä 26. lokakuuta

Näkemyseroja siitä, miten tai mitä asioita lehdessä tulisi käsitellä, ilmenee joskus, onneksi harvoin. Hammaslääkärilehti kuitenkin voi – ja sen tulee – julkaista myös Hammaslääkäriliiton näkemyksistä poikkeavia kantoja. Uskon, että lukijamme arvostavat lehden riippumattomuutta ja mahdollisuutta esitellä erilaisia näkökantoja.

Päätoimittaja Annariitta Kottonen
Hammaslääkärilehdessä 26. lokakuuta

VESA HEIKKINEN Twitter: @tosentti
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Laajeneva haitari

Päräyttäviä uutisia! Ruuat kallistuvat, hinnat nousevat, tapahtuu jopa suuria harppauksia ylöspäin!

Okei, lehdenlukija kyllä ymmärtää, mitä *Helsingin Sanomien* (30.10.2018) taloussivun jutussa kerrotaan; rahaa menee jokapäiväisiin ruokaostoksiin entistä enemmän. Mutta ymmärrämmekö perin juurin, milaista kuvaa taloudesta näin luodaan ja vahvistetaan?

Ehkä emme. Syytän sumutuksesta kieliopillista metaforisuutta. Mahdollisimman epämetaforisessa kielessä toimintaa ilmaistaan verbillä, laatua adjektiivilla ja asiaa tai oliota substantiivilla. Talousteksteissä on viljalti sellaisia metaforisia valintoja, joissa ei suoraan kerrota lukijalle, kuka tekee, mitä ja kenelle. Missä luuraa taloustehtäin ihminen?

Talouden maailmasta maalataan näissä aivan arkisissa uutisissa kuvaa todellisuutena, jossa asioita tapahtuu ja jossa abstraktit olennot toilailevat omin päinsä. Ihmeelliset talouden voimat määräävät, mitä jokapäiväinen papumme maksaa.

Kun ruokakoruuutisissa sanotaan, että ruoka kallistuu, tätä ruuan touhuilua selitetään näin: ”kuivan kesän aiheuttama rehun hinnannousu siirtyy tuottajahintoihin ja kauppojen hyllynreunoihin”. On siis ollut kuiva kesä. Rehun hinta on noussut. Hinnannousu on siirtynyt tuottajahintoihin ja sieltä tuotteisiin. Taloustehtäille tyypilliseen tapaan tämä kaikki tapahtuu ilman ihmisen aktiivista toimintaa ja päätöksiä elämää suuremmissa markkinaprosesseissa, jonkin mahtivoiman ohjaamana.

Vaan eipä huolta. Kaikki talousuutiset eivät sentään ole hanurista; osa käsittelee haitaria. *Hesarin* haastatteleminen asiantuntijoiden mukaan ”hintojen nousu jatkuu halvimmista tuotteista maltillisena mutta hintahaitari laajenee, koska kuluttajien ostovoima on vahvistunut”.

uusiin tehtäviin

KUKA?

Sanne Katainen, 38, aloitti 1. marraskuuta *Maaseudun Tulevaisuuden* vakituksena kuvaajana. Hän on työskennellyt lehdessä määräaikaisena kevästä 2016 lähtien. Katainen on työskennellyt myös *Kalevassa*, *Turun Sanomissa* ja freelancerina. Hän on koulutukseltaan taiteen maisteri, ja on julkaisemassa valokuvateidekirjaa *Peace Dance*.

Maaseudun kuvaaja

Miten päädyit tehtävääsi?

Hain ensin kesäkuvaajaksi, ja tykkäsin olla täällä. En ollut perehtynyt maatalouden aiemmin, mutta on ollut mielenkiintoista nähdä, miten monipuolisesti aihetta voi käsitellä. Pidän myös ajamisesta. Ajokilometrejä voi kertyä jopa tuhat viikossa.

Mistä pidät työssäsi eniten?

Vaihtelevuudesta ja siitä, että kamera on tasa-arvon väline. Kuka tahansa kameran edessä onkin, poliitikko, presidentti tai maatalousyrittäjä, he ovat samassa asemassa. Minua kiehtoo, että kohtaan aina ihmisen, en titteliä.

Mikä on hankalinta?

Kiire. Lyhyessäkin ajassa voi saada timanttisen otoksen, mutta mitä enemmän kuvaustilanteessa on aikaa, sitä syvemmälle pääsee.

Maaseudun Tulevaisuus on MTK:n pää-äänenkannattaja. Näkyykö se kuvajournalismissa?

Kun on kyse ihmisten elinkeinosta, tottakai näytetään parhaat puolet. Se on minusta ymmärrettävää. Kuka tahansa, joka esiintyy jossain

lehdessä, haluaa olla hyvässä valossa. Monet lukijat ovat itsekin jonkun alan maataloustuottajia, ja se otetaan huomioon.

”Eläintiloilla mietin, millaisen elämän eläimet elävät.

Ovatko jotkut aiheet vaikeita?

Kuvajournalistin on pysyttävä kuvaamaan myös vaikeita aiheita. Kaikilla meillä on omat vakaumuksemme, mutta jostakin asiasta raportointi ei tee lehtikuvajasta sen asian puolestapuhujaa.

Miten suomalaisilla maatalousyrittäjillä menee?

Vaihtelevasti. Tämä vuosi on ollut kuivuuden vuoksi haastava, ja se on näkynyt kaikessa. Olen aina ihmetellyt, kuinka paljon sinnikkyyttä ja omistautumista maaviljely vaatii. On silti paljon myös positiivista kuvaa: nuoria maatalousyrittäjiä, jotka ovat löytäneet paikkansa.

Onko työ muuttanut suhtautumistasi ruuantuotantoon?

On. Sadon onnistuminen on kiinni monesta muuttujasta. Kasvinviljelytiloilla yllätti tuotantotapojen monipuolisuus. Eläintiloilla taas mietin, millaisen elämän eläimet elävät. Kuluttajien valinnoilla on merkitystä.

Millaiselle keikalle lähdet mieluiten?

Kun mennään haastattelemaan omaan asiaansa intohimoisesti suhtautuvaa ihmistä. Silloin sytyt itsekin aiheesta. Tykkään kyllä myös kuvata hevosia. Olen vanha heppatyttö.

Kumpaa on helpompi kuvata, ihmistä vai eläintä?

Ihmistä voi ohjeistaa, hän kuuntelee ja yleensä tottelee. Eläintenkin aitaukseen on kyllä kiva mennä. Eläin on aina oma itsensä, mutta kiinnostunut vain sen aikaa kuin on kiinnostunut. Tai sitten se on liiankin kiinnostunut. Esimerkiksi lehmät ovat sekä uteliaita että arkoja. Niskaan voi kesken kuvauksen osua märkä turpa.

Marja Honkonen

SATTUU TAPAHTUU

Stalinin väikkyvät nimelistat

Eräs aikakauslehti julkaisi 1980-luvun lopulla jutun Stalinin vainoissa teloitetuista suomalaisista.

Nimelistalla oli mukana niitäkin, jotka olivat täpärästi selvinneet kuolemanleiriltä. Joukossa sattui olemaan myös lehtemme ilmestymispaikkakunnalla tunnettu henkilö.

Sain tehtäväkseni haastatella tämän urhon, ja päätin tehdä todella riipaisevan jutun.

Hermoilin vain hiukan, kun soitin sankarin ovikelloa. Ovessa luki Saaristo.

Haastateltavani oli hurmaava herrasmies. Olin täpinöissäni: tästä tulee fantastinen juttu!

Väritin tekstiä paatoksellisin ilmauksin ja värisin itsekin koskettaville sanoilleni: ”Saarniston nimi väikkyi Stalinin listalla tylyin, mustanpuhuvien kohokirjaimin.” En ollut ihan varma, olivatko kirjaimet kohokirjaimia, mutta se kuulosti hienolta.

Kun juttu julkaistiin, saapastelin töihin kuulemaan päätoimittajan ylistyslaulut.

Ehdin tuskin astua toimitukseen, kun ilmoituskonttorin pomo sähköitti eteeni, heristi etusormeaan ja karjui:

”Jumalauta akka, ei se oo Saarnisto, se on Saaristo, saatana!”

Toimituspäällikkö soitti ääni jäätä täynnä. Juttu julkaistaisiin seuraavana päivänä oikealla nimellä. Sitä ennen pyytäisin kohteelta anteeksi.

”Voi tyttörukka, miten sinä noin erehdyit”, huokaisi haastateltava, kun puhelimessa sopersin hänelle jotain sekavaa.

Vollotin. En ikinä enää kehtaa näyttää nenääni missään. Vai että nimi väikkyi ”kohokirjaimin”, no olisikin, mutta kun oli väärä!

Kollega lohdutti:

”Olisit tyytyväinen. Olit sentään johdonmukaisesti koko ajan väärässä.”

Jaana-Stiina Ala-Korpi

KIRJOITAJA TOIMITTAA EDELLIEN POHJALAISESSA.

KERRO MITÄ SINULLE ON SATTUNUT TYÖTÄ TEHDESSÄ. OTA YHTEYTTÄ TOIMITUKSEEN.

Itsenäistä työtä. Kuntalehden päätoimittajan Marja Honkakorven ympärillä ei ole toimitusta. Lehden tekijät ovat freelancereita, jotka työskentelevät kuka missäkin.

Sote siivittää Kuntalehteä

JANNE AROLA, TEKSTI • KAI WIDELL, KUVA

Päätoimittaja Marja Honkakorpi johtaa virtuaalitoimitusta, jonka asiantuntemusta arvostetaan.

Kuntalehti elää toiveikkaita aikoja. Printtilehden levikki on vain lievässä laskussa, verkkokävijämäärät kasvavat ja ilmoitusmyynti vetää kohutuullisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote) on kunta-alaa koskevia asioita seuraavalle lehdelle sekä journalistinen että taloudellinen runsaudensarvi. Pitkään väännetty soteuudistus on tuonut lehdelle paljon yksityi-

siä sote-ilmoittajia, jotka tavoittavat lehden kautta liiketoimintansa kannalta tärkeitä kuntapäättäjiä.

Kuntalehden asemasta ja asiantuntemuksesta kertoo, että sen tietoja siteerataan paljon myös muissa medioissa.

"Olemme saaneet poliitikoilta ja kustantajilta palautetta, että meillä on koko ajan ajantasainen ja oikea tieto sotesta", sanoo päätoimittaja **Marja Honkakorpi**.

"Olennaista on tiedostaa, että me emme ole Kuntaliiton asiakastai jäsenlehti, vaan mediabisneksessä riippumattomana toimijana mukana oleva ammattilehti."

KUNTALEHTI ILMESTYY PAPERISENA 12 kertaa vuodessa. Viimevuotisen lukijatutkimuksen mukaan kuntien luottamushenkilöt lukevat printtilehteä, kun taas viranhaltijat suosivat lehden digikanavia. Viime aikoina lehti onkin panostanut digitaalisuuteen ja julkaissut maksumuurin takana olevia artikkeleita myös verkossa.

Kuntalehdellä ole omaa toimitusta, vaan tuottaja ja toimittajat ovat freelance-suhteessa lehteen. Verkkojuttuja tekee neljä toimittajaa kukin viikon kerrallaan.

"Malli on toiminut hyvin. Meillä on vakiintunut ja tiivis porukka,

jossa on hyvä henki."

Honkakorpi itse toimii päätoimittajuuden lisäksi Kuntalehteä ja Kuntatekniikkaa kustantavan KL-Kustannuksen toimitusjohtajana. Hän aloitti tehtävässä noin kolme vuotta sitten.

Honkakorven mukaan hänen työnantajansa on ymmärtänyt lehden journalistisen itsenäisyyden arvon, eikä puuttu lehden sisältöihin.

"Luontainen palomuuuri on sekin, että freelancetoimittajiamme on ympäri Suomea. Minä olen ainoa vaikutuksille altis täällä Kuntatalossa." •

kolumni

Itse olet ekoterroristi

Ajattelin pitkään, että Välimereen hukuvat lapset tai tuotantoeläinten kohtelu ovat se holokausti, jota joudun selittelemään lapsenlapsilleni. Miksi en nostanut meteliä, olinhan journalisti?

Kansainvälisen ilmastopaneelin raportin ja sitä seuranneiden uutisten jälkeen olen todennut, että tässä sitä anteeksi pyydettyä riittää.

Kuten: miksi raportin vaatimien ennennäkemättömien muutosten sijaan kiistelimme metsäkadon määrittelystä ja siitä, ovatko ”arjen ekoteot” syyllistämistä, jeesustelua tai ihan vain täysin turhia?

Tai naureskelimme sille, kuinka parin prosentin kannatuksen ministeripuolue ratkoisi autoilun

MARJA HONKONEN Twitter: @marjahonkonen KIRJOITAJA ON JOURNALISTIN TOIMITAJA.

”Jos koko elämäntapamme muuttuu, myös mediabisneksen täytyy.

päästöjä *keventämällä* autoveroa?

Tai kauhistelimme, kuinka olut ja Luoja varjele juusto! voivat tulevaisuudessa olla luksushyödykkeitä.

Olemme toki yksimielisiä, että jotain tartsi tehdä, mediankin.

Toistaiseksi radikaalein ehdotus on ollut *Vihreän Langan* #entäs-ilmasto-kampanja. Se herättelee toimittajia ottamaan ilmastönäkökulman huomioon kaikessa journalismissa.

Siinäpä teille ennennäkemätön muutos, tulevat sukupolvet: *että otettaisiin huomioon.*

Lisäksi Alma Media on ottanut itselleen päästötavoitteen, ja yksi Ylen toimittaja on sitoutunut elämään ainakin vuoden kestävällä, alle kahden hiilidioksiditonniin päästöillä.

Ilta-Sanomien urheilutoimituksen päällikkö taas nimitti urheilua välinpitämättömäksi ekoterroristiksi.

Mutta tarkoittaako se, että *Ilta-Sanomat* ei enää raportoi olympialaisista? Ei tietenkään tarkoita.

Jos uskaltais, ehdottaisin ansaintamallienkin uhalla jotain radikaalimpaa. Että ei vain ”oteta huomioon”, vaan lopetetaan kaman mainostaminen, autoarvoskelut, matkailulehdet ja grillireseptit. Jutut, joissa voitotellaan alhaista syntyvyyttä. Printtilehdet.

En ehdota, koska pelkään kuten muutkin, etten saisi palkkaa, jolla lentää etelään tai ostaa jauhelihaa ja luksus- (ent. arki-) juustoa.

Epäilen silti, että journalismin on eräänä päivänä katsottava peiliin tarkemmin kuin vain valitellen, että tuli julkaistua juttu halvoista lennoista. Jos koko elämäntapamme muuttuu, myös mediabisneksen täytyy.

Vihreä Lanka kehottaa toimittajia kysymään itseltään, miltä tehty journalismi näyttää kolme astetta kuumemmassa maailmassa.

Ennennäkemättömän pahalta.

Mediakunta on työosuuskunta journalistille ja viestinnän ammattilaisille.

Hoidamme laskutuksen ja byrokratian.

Tuntemme media-alan asiat ja tarjoamme jäsenelle sekä Journalistiliiton että kollegoiden tuen.

Keskity ydinsäamiseen, liity Mediakuntaan!

MEDIAKUNTA

www.mediakunta.fi

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

Iitinseutu on itsenäinen, vakavarainen kahdesti viikossa ilmestyvä paikallinen ja puolueeton sanomalehti, jonka levikki on runsaat 3.000 kappaletta. Lehden toimitus ja konttori sijaitsevat Kausalassa.

Pitkäaikaisen päätoimittajan jäädessä eläkkeelle haemme lehdelle uutta vetäjää

Edellyttämme:

- alan koulutusta ja hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja
- vähintään muutaman vuoden työkokemusta
- lehtityössä tarvittavien työkalujen, erityisesti kuvankäsittely- ja sivutaitto-ohjelmien (Photoshop, InDesign) sekä digitaalisen viestinnän välineiden hallintaa
- oman auton käyttömahdollisuutta

Arvostamme:

- pitkäjänteisyyttä sekä työhön ja työympäristöön sitoutumista
- asiakaspalveluhenkisyttä
- käytännön taloushallinnon osaamista

Tarjoamme:

- mielenkiintoisen, monipuolisen ja vastuullisen tehtäväkokonaisuuden
- vakaan työpaikan ja hyvät työvälineet
- apua paikkakunnalle sijoittumisessa

Liitä hakemukseesi cv:si sekä kirjallinen selvitys, jossa kerrot, miksi juuri sinä olisit oikea henkilö ottamaan vastaan yli 60-vuotiaan paikallislehden johtamisen, millaisena näet paikallisviestinnän tulevaisuuden 2020-luvulla sekä miten otat vastaan digitalisaation ja muuttuvan mediaympäristön haasteet. Kerro myös palkkatavoitteesi.

Lisätietoja tehtävästä antavat Iitin Lehti Oy:n hallituksen puheenjohtaja Tuomo Taimisto, p. 040 589 2087 tai tuomo.taimisto@finero.fi sekä päätoimittaja-toimitusjohtaja Voitto Ruuhonen, p. 0400 727 234 tai voitto.ruuhonen@iitinseutulehti.fi.

Lähetä hakemuksesi sähköpostitse osoitteeseen voitto.ruuhonen@iitinseutulehti.fi 30.11.2018 mennessä. Tehtävä on otettava vastaan viimeistään 1.6.2019 alkaen.

IITINSEUTU

Elä täysillä – Turva turvaa

Huviajelu, siirtyminen paikasta toiseen, työmatka, kyläily. Kauppareissu, road trip, treenit ja viikonloppuretki. Matka taittuu ja moni asia hoituu autolla. Tien päällä myös sattuu ja tapahtuu, ja silloin on hyvä olla Turvassa.

Turvan autovakuutukset ovat turvanasi joka mutkassa.
Lue lisää osoitteesta [turva.fi](https://www.turva.fi) ja anna tien kutsua.

Jäsenpalvelut uudistuvat. Journalistiliiton Saariselän mökkien varauskäytännöt muuttuvat, kun välityspalvelut siirtyvät uudelle yritykselle. Kuva on Tunturimajasta.

Saariselän mökkien hinnat ja varaaminen muuttuvat

Journalistiliiton Tunturimaja- ja Uutistunturi-lomahuoneistojen välitystä ja avainpalvelua hoitaa jatkossa Saariselän Keskusvaraamo. Yhtiöllä on pitkä kokemus alueen majoituspalveluiden välittämisestä.

Liiton pitkäaikainen yhteistyökumppani Santa's Hotel Tunturi on lopettanut varausten välittämisen ulkopuolisille.

Kaikki tehdyt varaukset ovat edelleen voimassa. Keskusvaraamo on yhteydessä varauksen tekneisiin asiakkaisiin.

Muutoksen yhteydessä Journalistiliitto ottaa käyttöön uuden nettivarausjärjestelmän, johon on linkki Journalistiliiton verkkosivuilla. Jatkossa varaukset voi tehdä myös suoraan Keskusvaraamon järjestelmään.

Varausjärjestelmän muutoksen yhteydessä myös huoneiden hinnoittelu ja varausehdot muuttuvat. Hinnoittelujärjestelmä on muutettu nettivarauksiin sopivammaksi ja Journalistiliitto noudattaa jatkossa Keskusvaraamon varausehtoja.

Uutistunturi-mökin sesonkiajan hinnat laskevat hieman ja Tunturimajan hinnat muuttuvat myös sesonkien ulkopuolella huonekohtaisiksi. Aiemmin hinnat olivat petikohtaisia. Esimerkiksi kahden hengen huoneessa ei voi jatkossa yöpyä yhden petipaikan hinnalla.

”Tämä muutos yhtenäistää varauskäytännön ja tekee siitä oikeudenmukaisemman. Mies- ja naispaikkojen myyminen ei toimi enää nykyaikana”, sanoo Journalistiliiton talous- ja hallintojohtaja **Helena Visti**.

Avainten nouto- ja palautuspaikka on jatkossa Saariselän Keskusvaraamo, joka sijaitsee noin 600 metrin päässä majoituspaikasta. Varaustiedot ja päivitetty hinnat löytyvät Journalistiliiton kotisivuilta.

Tunturimaja ja Uutistunturi sijaitsevat vierekkäin Saariselän lomakylän keskustassa.

Manu Marttinen

LISÄTIEDOT: JOURNALISTILIITTO.FI
SAARISELÄN KESKUSVARAAMO:
HONKAPOLKU 2, 99830 SAARISELKÄ
P. 016 554 0500.
SJI@SAARISELKA.COM

Yhdistykset

TURUN JOURNALISTIIHDISTYS kutsuu sääntömääräiseen syyskokoukseen lauantaina 1.12. klo 10 Turun kaupunginteatterin kabinettiin, Itäinen Rantakatu 14, Turku.

Asialistalla ovat hallituksen henkilövalinnat vuodelle 2019

sekä vuoden 2019 talousarvion ja toimintasuunnitelman hyväksyminen. Kokouksen päätteeksi yhdistys tarjoaa lounaan.

Ilmoittautumiset erikoisruokavaliotietoineen os: toimisto@turunjournalisti.fi viimeistään 20.11.2018.

**ILKKA
POHJALAINEN**

ONKO SINULLA KESÄN PARHAAT JUTTUIDEAT?

Ilkka ja Pohjalainen hakevat kesäksi 2019

toimittajia, lehtikuvaajia ja sivunvalmistajia

kertomaan pohjalaisille lukijoillemme tärkeitä uutiset ja tarinat ensimmäisenä ja monipuolisesti.

Etsimme journalismiin kunnianhimoisesti suhtautuvia tekijöitä, jotka aikaansa seuraamalla ja arkea havainnoimalla löytävät lukijoillemme kiinnostavimmat juttuaiheet. Työ lehdistämme kysyy aitoa innostusta tekstiin, kuvaan, videoon ja ääneen. Tarvitsemme myös visuaalisesti taitavia toteuttajia, kun otamme lehtikuvia, suunnittelemme ulkoasua ja kuvaamme videoita.

Olemme saaneet kesätoimittajiltamme hyvää palautetta: Meillä annetaan vastuuta ja tukea. Meillä on mahdollista toteuttaa omia ideoita. Näitä ominaisuuksia myös edellytämme kesätyöntekijöiltämme.

Jos kiinnostuit kesästä Seinäjoella tai Vaasassa, jätä hakemuksesi viimeistään maanantaina 3.12.2018 osoitteessa **www.ilkka-yhtymä.fi** kohdassa **Työnhakijat / Avoimet työpaikat**.

Seuraa rekrytointisivuiltamme myös I-Mediat Oy:n paikallis- ja kaupunkilehtien kesähakuja, jotka alkavat myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.

I-Mediat Oy

I-Mediat Oy kuuluu Ilkka-Yhtymä-konserniin, jonka emoyhtiönä toimii pörssinoteerattu Ilkka-Yhtymä Oyj. I-Mediat Oy kustantaa maakuntalehtiä Ilkkaa ja Pohjalasta, kahta kaupunkilehteä Ikkunaa ja Eparia sekä viittä eri paikallislehteä. Konserniin kuuluu myös tuotantoyhtiö I-print Oy. Ilkka ja Pohjalainen ovat molemmat omlen maakuntien monikanavaisia ykkösmedioita.

Ilkan kokonaistavoittavuus on 124 000 ja Pohjalaisen kokonaistavoittavuus on 84 000 (KMT 52017 / K2018).

Ilkan verkkopalvelussa keskimäärin 130 000 eri kävijää per viikko ja Pohjalaisen 68 000 (Google Analytics 7-9/2018).

ILKKA-YHTYMÄ

Osa Ilkka-Yhtymä -konsernia

JOURNALISTI

Myös verkossa!

journalisti.fi

YHTEINEN YMMÄRRYS

Mediatalo ESA on Päijät-Hämeen johtava mediayhtiö, joka on erikoistunut painettujen ja digitaalisten sisältöjen sekä mediapalveluiden tuottamiseen. Mediaperheeseen sisältyvät sanomalehdet Etelä-Suomen Sanomat ja Itä-Häme, Radio Voima, kaupunkilehdet Uusi Lahti, Hollolan Sanomat, Päijät-Häme, Nastola-lehti sekä Orimattilan aluelehti. Lisäksi Mediatalo ESA tarjoaa monipuoliset paino- ja jakelupalvelut. Lisätietoja yrityksestä löydät osoitteesta www.mediataloesa.fi.

KESÄTYÖNTEKIJÖITÄ TOIMITUKSIIN

Haemme kesätyöntekijöitä Etelä-Suomen Sanomiin Lahteen ja Itä-Hämeeseen Heinolaan työskentelemään toimittajana, kuvaajana, graafikkona tai toimitussihteerinä.

Haemme ihmisiä, joilta luonnistuu sekä sanomalehtijutun tekeminen että online-maailmaan hyppääminen. Tärkeintä on avoin mieli ja innokas asenne. Lisäksi edellytämme sujuvaa kynää, ideointikykyä, alan opiskelua ja modernin mediamailman kanavien tuntemusta sekä kuvaajilta ja graafikoilta kykyä kertoa asiat visuaalisesti myös verkossa.

Tarjoamme mahdollisuuden hankkia monipuolista työkokemusta nykyaikaisesta journalistisesta työstä. Kerro hakemuksessasi, mihin tehtävään haet ja mille osastolle ensisijaisesti haluaisit: uutisiin, talouteen, urheiluun, kulttuuriin, teemoihin vai online-deskiin.

Lisätietoja Etelä-Suomen Sanomien kesätyöpaikoista antavat vt. päätoimittaja Hanna Myyrä ti 20.11. klo 10 - 11, puh. 044 7360 709 sekä uutispäällikkö Mia Miettinen ti 13.11. klo 10 - 11 ja ti 27.11. klo 10 - 11, puh. 044 7360 716. Lisätietoja Itä-Hämeen kesätyöpaikoista antaa vt. päätoimittaja Ari Viuhko to 15.11. klo 10 - 11, puh. 044 7360 773.

Haku on auki marraskuun ajan osoitteessa

www.keskisuomalainen.com/rekry

Valitse valikosta Päijät-Hämeen alta lehdet, joihin haluat hakea.

mediatalo
ESA

Etelä-Suomen Sanomat / Itä-Häme / ESS.fi / Radio Voima

Mediatalo Keskisuomalainen on Suomen suurin maakunta- ja paikallislehtimedia, joka julkaisee 62 lehteä ja verkkopalvelua. Tunnetuimpia lehtinimikkeitämme ovat Keskisuomalainen, Savon Sanomat, Etelä-Suomen Sanomat, Iisalmen Sanomat, Warkauden Lehti, Aamuposti, Keski-Uusimaa, Itä-Häme, Uusimaa, Helsingin Uutiset, Länsiväylä, Vantaan Sanomat, Tamperelehti, Turkulainen ja Suur-Jyväskylän Lehti. Konsernissa työskentelee lähes 2 000 media-alan asiantuntijaa.

Vilma Venho lähti kesätoimittajana kokeilemaan, millaista on suihkulautailu. Kokeilusta syntyi kiinnostava juttu! Oletko sinä rohkea, luova ja ahkera – hae toimittajaksi Keskisuomalainen-konsernin lehtiin!

Yli sata kesätyöpaikkaa tarjolla eri puolilla Suomea!

Me Mediatalo Keskisuomalaisen lehdet etsimme nyt kesätöihin toimittajia ja valokuvaajia 1–3 kuukauden määräaikaisiin työsuhteisiin. Töitä on tarjolla Etelä-Suomen, Keski-Suomen, Savon ja Päijät-Hämeen alueilla.

Arvostamme sinussa:

- ammatillista kunnianhimoa
- tuoreita ja mielenkiintoisia ideoita
- ripeyttä ja maalaisjärkeä
- joustavuutta ja yhteistyötaitoja
- alan korkeakouluopintoja tai muuten sopivaa koulutusta
- verkko-osaamista ja poltetta digitaalista mediaa kohtaan
- luovuutta, rohkeutta ja ahkeruutta

Me lupamme sinulle:

- työkokemusta, jolla on merkitystä myös tulevaisuudessa
- mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistasi
- mukavat työkaverit

Voit hakea haluamiisi lehtiimme ympäri Suomea konsernimme nettisivujen kautta. Kesätoimittajien haku on auki marraskuun ajan, joten muista lähettää hakemuksesi ajoissa!

www.keskisuomalainen.com/rekry

KESKISUOMALAINEN ETELÄ-SUOMEN SANOMAT

SAVON SANOMAT **HELSINGIN UUTiset** **AAMUPOSTI** **KESKI-UUSIMAA**
Sisä-Suomen Lehti Hankasalmen Sanomat Viitasaaren **Seutu** **SÄMPÖ** **IISALMEN SANOMAT**
Toulu **KAUPUNKILEHTI** **WILMI** **Heinäveden Lehti** **JOROISTEN LEHTI** **Koillis-Savo**
MATTI JA LIISA **LAUKAA-KONNEVESI** **PIEKSAÄNEN LEHTI** **Pitäjäläinen** **Pelavesi Keltie** **UutisJousi**
WARKAUDEN LEHTI **Soisalon** **LÄNSIVÄYLÄ** **VANTAAN SANOMAT** **5TISPUKINEN** **AAMUPOSTI**
KESKI-UUSIMAA **Miilu** **SISÄ-SAVO** **LÄNSI-UUSIMAA** **SIPON SANOMAT** **UUSIMAA**
MAANTÖÖN UUTiset **NURMIJÄRVEN UUTiset** **VIHDIN UUTiset** **NASTOLA-LEHTI** **ITÄ-HÄME** **VOI**
HOLLOLAN SANOMAT **JUVVAKULON** **AUOLEHTI** **Päijät-Häme** **TAMPERELAINEN**
IMATRALAINEN **LAPPEENRANTA UUTiset** **SEINÄJOEN SANOMAT** **UUSI LAHTI** **Turkulainen**

keskisuomalainen.com

Etsi **Xpertti**

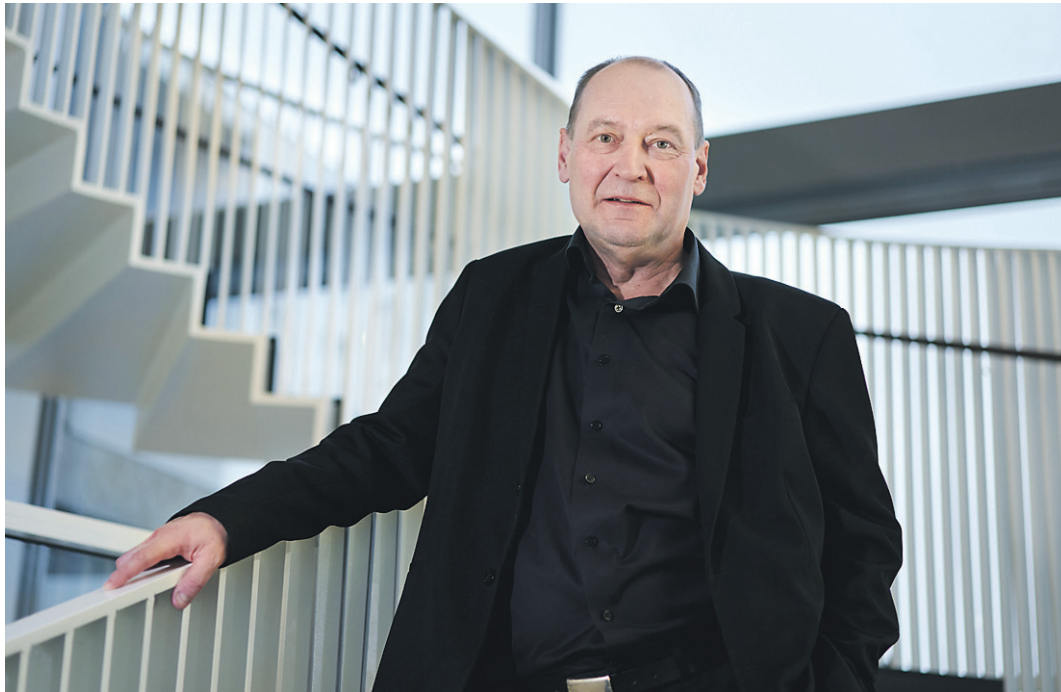
ETSII TUTKIJAN JUTTUUSI
ILMAN HAKUSANOJA,
AVOIN KYSYMYS RIITTÄÄ.

www.etsixpertti.fi

Palveluksessasi yliopistot,
tutkimuslaitokset ja

SUOMEN AKATEMIA

Eettisyys edellä. Marko Laitalan mukaan liiton varainhoitajan toimeksiantoon kuuluu poistaa eettisiä ohjeita rikkovat yritykset liiton sijoitussalkusta.

Miljoonasalkulle uusi koti

JANNE AROLA, TEKSTI • KIMMO RÄISÄNEN, KUVA

Journalistiliiton sijoituksista 18 miljoonaa euroa on kiinni rahastoissa. Varoista kolmannes on ollut rahanpesuskandaalissa ryvetyneen Danske Bankin hoidossa.

Journalistiliitto päätti loka-kuussa siirtää sijoitusvarallisuutensa pois Danske Bankista pankin Viron-yksikössä vuosien mittaan tapahtuneen rahanpesun vuoksi.

”Jos varainhoitajajankkimme pyörittää 200 miljardin suuruisia rahanpesua ainakin osittain siitä tietäen mutta puuttumatta, ei meillä oikein ollut muuta vaihtoehtoa”, perustelee talousvaliokunnan puheenjohtaja ja liiton hallituksen jäsen **Marko Laitala**.

Liitto kilpailuttaa parhaillaan varainhoitajia ja pyrkii valitsemaan uuden vielä tämän vuoden puolella.

Liiton sijoitusvarallisuudesta noin kuusi miljoonaa euroa

on ollut Danske Bankin hoidettavana. Loput noin 18 miljoonan euron rahastosijoituksista on Evli Pankissa. Maantieteellisesti sijoituksista 80 prosenttia on jakautunut Suomeen, Eurooppaan ja kehittyville markkinoille, loput lähinnä Pohjois-Amerikkaan ja globaaleihin rahastoihin.

Tällä hetkellä varoista on osakerahastoissa 46 prosenttia ja erilaisissa korkoinstrumenteissa 54 prosenttia.

”Viime vuosien taloustilanteessa on painotettu osakkeita, koska muualta on saanut tuottoa huonommin”, Laitala sanoo.

Lisäksi liiton omaisuudesta kuutisen miljoonaa euroa on sijoitettu kiinteistöihin.

LIITON HALLITUS on pari vuotta sitten hyväksynyt eettisen sijoittamisen periaatteet, joita varainhoitajien edellytetään noudattavan. Ohjeissa vaaditaan, että sijoituskohteiden valinnassa kiinnitetään huomiota esimer-

kiksi haitallisten ympäristövaikutusten minimointiin, lapsityövoimakieltoon, työturvallisuuteen, ihmisoikeuksiin sekä korruption vastaisuuteen.

Sijoitusvarallisuuden suuresta määrästä johtuen liitto valvoo eettisten ohjeiden noudattamista lähinnä varainhoitajien kaksi kertaa vuodessa toimittamien vastuullisuusraporttien perusteella. Liiton sijoituksia on tuhansissa yrityksissä, joten reaaliaikaisempi seuranta ei olisi edes mahdollista.

”Eettiseen ja vastuulliseen sijoittamiseen kannattaa panostaa, koska se myös tuottaa hyvin, kun skandaaleja ei tule syliin”, sanoo liiton talous- ja hallintojohtaja **Helena Visti**.

Sijoitustuotot ovat ylipäänsä merkittävä osa liiton toimintabudjettia.

”On tärkeää, että sijoitukset tuottavat, koska jäsenmaksuilla ei pystytä kattamaan kaikkia toiminnan kuluja.” ●

OTAVAMEDIASSA JO NELJÄNNET YT-NEUVOTTELUT

Otavamedia on aloittanut jo neljännet yt-neuvottelut tänä vuonna. 7. marraskuuta käynnistyneet neuvottelut koskevat Anna-lehtiperhettä. Irtisanominen uhkaa kuutta työntekijää.

Yhtiön aiemmissa yt-neuvotteluissa on vähennetty kolmesta lehtiperheestä yhteensä 13 työntekijää. Lisäksi yksi tehtävä on osa-aikaistettu. Suorat irtisanomiset on vältetty muun muassa lähtöpakettien avulla. Lehtiperheitä on Otavamediassa viisi.

Myös A-lehdet aloitti yt:t asumisen toimituksessaan 29. lokakuuta. Työntantaja on esittänyt yhdeksän työntekijän vähentämistä.

Otavamedian ja A-lehtien neuvottelut kestävät kaksi viikkoa. Yt-neuvotteluja on käynnissä myös *Aamulehdessä* ja Sanoma Media Finlandissa.

Lisäksi kahdet yt:t päättyivät loka-kuussa: Aller ilmoitti irtisanovansa 11 työntekijää. SLP Kustannus päätti lomauttaa *Kainuun Sanomien* ja Kaista Design -markkinointitoimiston työntekijät viideksi viikoksi.

Marja Honkonen

JOURNALISTILIITTO: ALV-RAHAT TYÖPAIKOIKSI

Journalistiliitto odottaa sähköisten tuotteiden arvonlisäveron alentamisen näkyvän media-alan työllisyydessä. Hallitus aikoo esittää digilehtien ja -kirjojen alv:n laskemista 24 prosentista kymmeneen ensi heinäkuun alussa. Myös painettujen lehtien irtonumeromyyntin alv laskee. Lakiluonnos on nyt lausuntokierroksella.

Alv:n alentaminen on ollut Journalistiliiton tavoitteena jo pitkään. Muutoksen arvioidaan tuovan media-alalle noin kymmenen miljoonaa euroa vuodessa. Jos koko rahalla palkattaisiin toimittajia, syntyisi lähes 200 uutta työpaikkaa, liitto laskee.

”Verohelpotus ei voi valua vain tärkeään kehitystyöhön tai omistajille. Osan rahasta on näytävä uusina työpaikkoina. Päätöksellä tavoitellaan hyvää journalismia. Se tarvitsee tekijänsä”, liiton puheenjohtaja **Hanne Aho** sanoo.

Marja Honkonen

Aamulehti on Helsingin ulkopuolella kustannettavien verkkosaittien ykkönen kävijämäärillä mitattuna. Digitaaliset tilauksemme kasvavat 40 prosentin vuosivauhtia. Printtinä olemme maan toiseksi suurin seitsemänpäiväinen sanomalehti ja yhteensä tavoitamme alueellamme viikossa 607 000 ihmistä – reilusti enemmän kuin Facebook.

Satakunnan Kansa on Porissa ilmestyvä seitsemänpäiväinen sanomalehti, joka tavoittaa päivittäin 163 000 lukijaa. Lehtemme digitaaliset tilaukset kasvavat runsaan 40 prosentin vuosivauhtia. Satakunnan Kansan ja satakunnankansa.fi:n kokonaistavoittavuus on 186 000 lukijaa viikossa.

Alma Consumerilla on 12 paikallismediaa, joilla on vahva ote alueidensa päivittäisestä elämästä.

Alma Consumer on Alma Median kuluttajaliiketoiminnan ydin. Alma Consumer julkaisee Aamulehteä, Satakunnan Kansaa, Iltalehteä sekä paikallismedioita.

Aamulehti, Satakunnan Kansa sekä paikallismediat hakevat ensi kesäksi

MONIMEDIATOIMITTAJIA KUVAAJIA TAITTAVIA TOIMITTAJIA UUTISGRAAFIKOITA

Digijournalismin tulevaisuus on maksullinen. Tule tekemään sitä kanssamme. Tarinamme ovat totta, tärkeitä ja elämyksellisiä. Sinulla on kokemusta ja näkemystä verkkojulkaisemisesta ilmaisukeinoineen. Arvostamme hyvää yleissivistystä, kielitaitoa ja ennen kaikkea rivakkaa uutisasennetta.

Katso lisätiedot ja täytä hakemus osoitteessa rekry.almamedia.fi. Linkitä hakemukseen työtodistuskopiot ja muutama työnäyte. Hakulinkki on avoinna 30.11.2018 klo 16:een saakka. Osa Aamulehden ja Satakunnan Kansan kesätoimittajista voi sijoittua valtakunnallisen Lännen Median yhteistuotannon palvelukseen lehtien kotitoimituksiin tai Helsingin toimitukseen. Aamulehti kutsuu hakijoita valintakokeeseen, joka järjestetään 12.12.2018 Tampereella. Muut lehdet lähettävät henkilökohtaiset haastattelukutsut.

Lisätiedot:

- **Aamulehti:** Toimituspäällikkö Kari Ikonen 040 584 3731
- **Satakunnan Kansa:** Kehityspäällikkö Anne Mäkelä 050 377 2721
- **Paikallismediat:** Päätoimittaja Jarkko Ambrusin 040 509 1405

AAMULEHTI | SATAKUNNAN KANSAA

Janakkalan Sanomat | Jokilaakso | Jämsän Seutu | Kankaanpään Seutu | KVM-lehti | Merikarvia-lehti
Nokian Uutiset | Rannikkoseutu | Suur-Keuruu | Sydän-Satakunta | Tyrvään Sanomat | Valkeakosken Sanomat

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi

FINKA / A-KASSA

www.finka.fi
(09) 8689 400

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
94. vuosikerta 9. 11. 2018

ammattilehti

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Maria Pettersson 045 675 7401

TOIMITUSSIHTEERI/
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Manu Martinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTARAR
Nina Erho 050 379 8155
Marja Honkonen 050 379 9108

ULKOASU/LAYOUT
Heli Saarela 050 470 0016

SÄHKÖPOSTI
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@jaicom.com

PAINO/TRUCKERY
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330, faksi 09 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISAIKATAULU

14/2018 aineisto 21.11.
ilmestyy 30.11.

ILMOITUSMYynti:
www.journalisti.fi > ilmoittajille
044 755 5002

VARAA ILMOITUSTILASI
AJOISSA.

Puhtia permannolta

Pää menee harjoituksissa tempuista sekaisin, mutta telinevoimistelun ansiosta Vesa-Matti Väärän on keikoilla helpompi ryömiä ottamaan kuvia.

MINNA UUSIVIRTA, TEKSTI • JUSSI VIERIMAA, KUVA

Vesa-Matti Väärä seisoo käsillään ilmapolttiradalla. Ilme on keskittynyt. Alkuverryttely päättyy liutaan voltteja, ja hetkeä myöhemmin hän kiipeää köyttä pitkin telinehallin katonrajaan pelkkiä käsiä käyttämällä. Sitten vuorossa ovat hevosella tehtävät myllyt. Kokemus näkyy otteissa.

Väärä löysi telinevoimistelun pariin 9-vuotiaana kavereiden perässä, ja laji vei mukanaan kilpailu- sekä esiintymismatkoille ulkomaille asti. Harjoittelu tyssäsi 14–15-vuotiaana valmentajapulaan, ja kilpailut vaihtuivat hetkeksi voimisteluporukan pellehypyysiintymisiin.

Sen jälkeen Väärä harrasti muun muassa miekkailua, aikidoa ja maratonjuoksua, mutta ne eivät lopulta vetäneet vertoja voimistelulle.

”Henkisesti olin aina telivoimistelija, vaikka välillä oli vuosia, jolloin en käynyt harjoitussalilla. Muut lajit olivat liian yksipuolisia”, hän sanoo.

KYMMENISEN VUOTTA sitten Väärä palasi telineihin, kun lajin moninkertainen SM-tilaaja Pekka Aho perusti Turun Urheiluliiton telinevoimistelujaostoon vanhojen voimistelijoiden ryhmän. Nyt joukko yli kolmekymppisiä harjoittelee kahdesti viikossa, vanhimmat heistä päälle 70-vuotiaita.

Kerran vuodessa Turussa pidetään veteraanikisat, mutta Väärä ei ole päässyt osallistumaan niihin kolmeen vuoteen kaularangan välilevyn pullistuman takia. Jotta vaiva ei uusiutuisi, hän on joutunut luopumaan joistain renkailla ja permannolla tehtävistä

liikkeistä. Permanto on miehen suosikki, joten hän on etsinyt soveltavia tapoja treenata.

”Temppuarsenaali on kaventunut, mutta vain takaperinkuperkeikka on täytynyt jättää kokonaan pois. Alkuverryttelyyn kuuluvan käsilläkävelyn opettelin tekemään eri tavalla, joten se onnistuu yhä. Jos kaikki menee hyvin, osallistun tammikuussa taas kisoihin.”

”Pääsin lentokuperkeikan ja budolajeista tutuksi tulleen ukemin yhdistelmällä takaisin lumelle ehjänä.”

VOIMISTELUN TUOMASTA vartalonhallinnasta on Väärälle hyötyä päivittäin, myös töissä.

”Se on osa minua. Kyse on myös työkyvyn ylläpitämisestä. Haastan itseäni fyysiseen työskentelyyn, ja kiipeän tarvittaessa kuvatta esimerkiksi puuhun. En näe ympäristön rajoituksia, ja luotan, että selviän vaikka liukastumisesta.”

Eräällä kuvauskeikalla hän kiipesi lumisella louhoksella toista metriä korkealle kivenlohkareelle kuvaamaan.

”Alas tullessa kompastuin, mutta pääsin lentokuperkeikan ja budolajeista tutuksi tulleen ukemin yhdistelmällä takaisin lumelle ehjänä, ja sain samalla suojattua kameran. Kuvattava katsoi kauhistuneena, mutta mitään ei käynyt.” ●

VAPAALLA

VESA-MATTI VÄÄRÄ

● 50-vuotias turkulainen freelancevalokuvaaja. Työskennellyt yrittäjänä vuodesta 1997 lähtien.

● Valmistui valokuvaa-jaksi Lahden Muotoilu-instituutista 1994. Suoritti editointiin eri-koistuneen audiovisuaalisen viestinnän ammatitutkinnon 2017 Tampereen Aikuiskou-lutuskeskuksessa. Opis-kellut myös sosiologiaa, psykologiaa ja tiedotus-oppia yliopistossa.

● Harrastaa lisäksi vapaasukellusta ja suk-eluskalastusta, jossa on kilpaillut SM- ja PM-tasol-la. Kuvaa myös veden alla ja piti viime kesänä Örössä näyttelyn Saa-ristomereltä ja sen lähi-alueilta ottamistaan vedenalaisista taide-valokuvista.

◀ **Suunta ylöspäin.** Vesa-Matti Väärä iloitsee teline-voimisteluharjoituksissa sekä omasta kehityksestään että muiden onnistumisista.

